

Narkotikastatistik

2006

Personer lagförda för narkotikabrott

Narkotikastatistik

2006

Narcotic Drugs Statistics
Official Statistics of Sweden

Rapport 2007:24

brå
brottsförebyggande radet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm
Tfn 08-401 87 00
Fax 08-411 90 75
www.bra.se
e-post info@bra.se

Denna bok kan beställas i
bokhandeln eller hos
Fritzes Kundservice
106 47 Stockholm
Tfn 08-690 91 90
Fax 08-690 91 91
e-post order.fritzes@nj.se
eller laddas ner på webbsidan
www.bra.se/publikationer

Tidigare publicering

Publikationen Narkotikastatistik
utges av Brottsförebyggande rådet i
serien Sveriges officiella statistik.
Mellan åren 1993 och 1995 redovisades
statistiken i publikationen Kriminal-
statistik. Före år 1993 presenterades
statistiken i serien Statistiska meddelanden.

© Brottsförebyggande rådet 2007
Information och förlag
Redaktör: Klara Klingspor
ISSN 1100-6676
ISBN 978-91-85664-81-8

Tryck: Edita Västra Aros 2007

Brottsförebyggande rådet
(National Council for Crime Prevention)
P.O. Box 1386
SE-111 93 Stockholm
SWEDEN
Telephone +46-8-401 87 00
Telefax +46-8-411 90 75
www.bra.se
e-mail info@bra.se

Additional copies of this publication
can be ordered through
Fritzes Kundservice
SE-106 47 Stockholm
SWEDEN
Telephone +46-8-690 91 90
Telefax +46-8-690 91 91
e-mail order.fritzes@nj.se
or you can download it from the
website www.bra.se/publikationer

Previous publication

Narcotic drugs statistics is an annual report
published by the National Council for Crime
Prevention in the series Official Statistics
of Sweden. Between 1993 and 1995, the
statistics was published in the publication
Criminal statistics. Before 1993, the
statistics was presented in the series Statistical
Reports.

© Brottsförebyggande rådet 2007
Information and publishing
Editor: Klara Klingspor
ISSN 1100-6676
ISBN 978-91-85664-81-8

Printing: Edita Västra Aros 2007

Innehåll

Contents

Förord	5
Foreword	
Inledning.....	7
Introduction	
Sammanfattning.....	9
English summary.....	11
1. Utveckling och struktur.....	13
Development and structure	
2. Regional fördelning.....	21
Regional distribution	
3. Åldersfördelning.....	23
Age distribution	
4. Könsfördelning	28
Sex distribution	
Tabellförteckning	32
List of tables	
Teckenförklaring till tabellerna	35
Explanation of symbols in the tables	
Tabeller	36
Tables	
Statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet	62
Construction, contents and reliability of statistics	
Bilaga 1 Definitioner och variabler	68
Appendix 1 Definitions and variables	
Bilaga 2 Lagändringar	72
Appendix 2 Alterations in the Acts	
Bilaga 3 Andra statistikkällor	73
Appendix 3 Other statistical sources	

Förord

Foreword

Narkotikastatistiken har årligen redovisats ända sedan år 1975. Brottsförebyggande rådet (Brå) har sedan år 1996 årligen publicerat statistik över personer som lagförs för narkotikabrott i en egen publikation.

Syftet med denna rapport är att ge en samlad redovisning av uppgifter kring de narkotikabrott som kommit till rättsväsendets kännedom. Narkotikastatistiken vänder sig till alla som vill veta mer om narkotikabrottslighet i Sverige, såväl rättsväsendet, beslutsfattare, politiker som allmänhet, media och forskare. Statistiken kan användas för analyser av brottslighetens struktur, exempelvis genom förändringar i förekomsten av olika preparat och narkotikabrottens svårhetsgrad. Dessutom kan effekter av förändringar i narkotikalagstiftningen, förändringar i rättsväsendet, främst polisens och tullens resurser och insatser avseende narkotikaärenden med mera, analyseras djupare. I denna rapport finns inga analyser eller förklaringar till vad som kan ha påverkat utvecklingen, men i andra rapporter från Brå, som *Brottsutvecklingen i Sverige*, analyseras bland annat utvecklingen av narkotikabrottsligheten.

Statistiken innehåller endast de beslut som åklagare och tingsrätter fattar i ärenden som rör personer som lagförts för narkotikabrott och beskriver därför inte utvecklingen av den

faktiska narkotikabrottsligheten. Denna statistik tillsammans med andra källor är en viktig del för att kunna analysera narkotikabrottsligheten. Narkotikabrotten brukar räknas till spaning och ingripandebrott, vilket innebär att det till största delen är polisens, tullens och andra rättsvårdande myndigheters insatser och prioriteringar på narkotikaområdet som avgör mängden brott som upptäcks. Polisens ökade arbetsinsatser är kanske den enskilda faktor som förändrats mest under perioden 1997–2006. Vid misstanke om att personer brukat narkotika har polisens insatser med blod- och urinprovstagning nästan fördubblats under perioden. Vid tolkningen av narkotikabrottslighetens utveckling finns det ytterligare ett flertal faktorer som påverkar, alltifrån hur narkotika definieras (tillkomsten av nya preparat som räknas som narkotika) till förändringar inom rättsväsendet i form av prioriteringar, resurser och lagstiftning på området.

Redogörelsen för år 2006 har i allt väsentligt samma utformning som den närmast föregående. En kvalitetsgranskning har genomförts av de uppgifter som kodats in till 2005 års statistik. Detta har lett till vissa justeringar av de tabeller för år 2005 som redovisat preparat. Dessa tabeller publiceras därför återigen i denna publikation. Publikationens författare är Klara Klingspor, statistiker/utredare vid Brå.

Stockholm i oktober 2007

Jan Andersson
Generaldirektör

Gabriella Bremberg
Enhetschef

Inledning

Introduction

I narkotikastatistiken redovisas uppgifter om de narkotikabrott som kommit till rättsväsendets kännedom. Statistiken baseras på uppgifter om de personer som lagförts för narkotikabrott.

Statistikens innehåll

I narkotikastatistiken redovisas årligen uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott i Sverige. Med lagföring avses i den här rapporten:

- godkända strafförelägganden (böter och/eller villkorlig dom utfärdade av åklagare som godkänts av den lagförde)
- meddelade åtalsunderlåtelse (den misstänkte har av åklagare bedömts som skyldig, men åtal väcks inte, vanligtvis på grund av att brottet är lindrigt eller att den skyldige är ung)
- fällande dom i tingsrätt.

De narkotikabrott som redovisas är brott mot narkotikastrafflagen (1968:64) och brott mot lag (2000:1225) om straff för smuggling avseende narkotika.

De populationer som redovisas i narkotikastatistiken är:

- lagförda personer med narkotikabrottet som huvudbrott
- lagförda personer med narkotikabrottet antingen som huvudbrott eller bibrott
- preparaten i narkotikalagföringen.

En mer detaljerad beskrivning av statistiken ges i avsnittet om statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet.

Statistikens periodicitet

Statistiken över personer som lagförs för narkotikabrott har redovisats årligen sedan år 1975. Från och med år 1996 redovisas statistiken i en egen publikation. Vissa uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott redovisas även i årsboken *Kriminalstatistik*.

Faktisk narkotikabrottslighet

Statistiken ger inte en fullständig beskrivning av den faktiska narkotikabrottsligheten, som är större än den brottslighet som redovisas i statistiken. Det beror på att endast den del av brottsligheten som konstateras genom en lagföring redovisas. Det är framför allt genom polisens och tullens spanings- och kontrollinsatser som narkotikabrotten uppdagas och därmed kan föras vidare inom rättsväsendet. Statistiken påverkas därför av tullens och polisens insatser och i förlängningen också av verksamheten inom rättsväsendet. Statistiken underskattar narkotikabrottslighetens volym men kan ge en bild av dess struktur, till exempel narkotikabrottens svårhetsgrad, förekomst av olika preparat med mera.

Publikationens innehåll

Publikationen innehåller en kort sammanfattning av statistiken samt en beskrivning av statistikens innehåll, uppbyggnad och tillförlitlighet. I fyra kapitel ges korta beskrivningar med diagram av personer lagförda för narkotikabrott utifrån olika frågeställningar:

Kapitel 1 redovisar utvecklingen och strukturen på den narkotikabrottslighet som registreras i lagföringsstatistiken. Här redovisas bland annat brottens svårhetsgrad, typ av gärningar, påföljder och preparat.

Kapitel 2 redovisar hur de personer som lagförts för narkotikabrott fördelar sig per län. Även den geografiska fördelningen av olika preparat som förekommer i lagföringarna redovisas.

Kapitel 3 redovisar åldern på de personer som lagförts för narkotikabrott. Redovisningen ger en bild av hur brottens svårhetsgrad, typ av gärning, påföljder och preparat fördelar sig i olika åldersgrupper.

Kapitel 4 redovisar de personer som lagförts för narkotikabrott, uppdelade på kön. Redovisningen ger en bild av hur brottens svårhetsgrad, typ av gärning, påföljder, preparat och de lagfördas ålder fördelar sig mellan män och kvinnor.

De statistiktabeller som redovisas är ett urval av den statistik rörande narkotikabrott som Brottsförebyggande rådet (Brå) producerar. Ytterligare statistik finns att beställa från Brå.

I de olika kapitlen ges kortfattade beskrivningar av hur den lagförda narkotikabrottsligheten utvecklats över tiden. I beskrivningarna ingår de narkotikabrott för vilka en person har blivit lagförd. Däremot finns inga analyser eller förklaringar till vilka faktorer som kan ha påverkat ut-

vecklingen. Sådana analyser och tolkningar finns bland annat i Brå:s rapport *Brottsutvecklingen i Sverige*, där utvecklingen för bland annat narkotikabrott analyseras. Dessutom ger Brå kontinuerligt ut rapporter med analyser av brottslighet och de kriminalpolitiska och förebyggande åtgärder som vidtas. Mer information kan även hämtas hos andra myndigheter. De finns redovisade i bilaga 3, Andra statistikkällor.

Sammanfattning

Personer lagförda för narkotikabrott

År 2006 lagfördes närmare 22 100 personer för narkotikabrott. Jämfört med år 2005 ökade antalet lagförda personer med drygt 15 procent (2 900 personer). Under de senaste 10 åren har antalet personer som lagförts för narkotikabrott ökat för varje år. Den årliga ökningen under de senaste tio åren har varit olika stor men i genomsnitt nästan 7 procent. Det innebär att dessa lagföringar totalt sett nästan fördubblats (ökat med drygt 94 procent) under tioårsperioden.

Typ av gärning¹

Med andelar på 53 respektive 28 procent utgjorde bruk och innehav av narkotika de två vanligaste typerna av gärning bland de personer som lagfördes för narkotikabrott år 2006. Överlåtelse² och smuggling av narkotika utgjorde endast 5 respektive 3 procent av samtliga narkotikalagföringar. Jämfört med år 2005 har andelen personer lagförda för bruk ökat med 4 procentenheter (från drygt 7 700 till 9 400 personer), medan andelen lagförda för innehav har minskat med 2 procentenheter (från närmare 4 800 till 5 000 personer) och smuggling av narkotika har minskat med 1 procentenhet (från drygt 550 till 500 personer). Andelen lagförda för överlåtelse är densamma även om antalet personer ökat från 840 till 965 personer.

Av samtliga lagförda personer har under en tioårsperiod andelen lagförda för bruk ökat från 35 procent år 1997 till 54 procent år 2006. Andelen lagförda för innehav har däremot minskat från 38 procent till 29 procent under samma period.

Brottets svårhetsgrad

År 2006 var andelen ringa brott cirka 74 procent (16 000 personer) av lagföringarna. Andelen

¹ Avser endast strafföreläggande och domar då typ av gärning inte går att särskilja för åtalsunderlåtelse.

² Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

brott av normalgraden utgjorde 24 procent (5 250 personer) och de grova brotten utgjorde drygt 2 procent (430 personer) av lagföringarna.

Ringa narkotikabrott och narkotikabrott av normalgraden har ökat antalsmässigt jämfört med år 2005, samtidigt som andelen lagförda för ringa narkotikabrott, narkotikabrott av normalgraden samt andelen lagförda för grova narkotikabrott är i stort sett oförändrad jämfört med året innan. I en jämförelseperiod på tio år har den förändrade brottsstrukturen påverkat fördelningen mellan narkotikabrottens olika svårhetsgrader såtillvida att andelen lagförda för ringa narkotikabrott minskat med knappt 6 procentenheter (från knappt 80 till 74 procent) medan narkotikabrotten av normalgraden ökat med 6 procentenheter (från 18 till 24 procent). Andelen grova narkotikabrott är oförändrad jämfört med år 1997 (2 procent).

Preparat³

Det har inte skett några stora förändringar i andelen lagföringar med avseende på vilka preparat som förekommer i jämförelse med föregående år. Amfetamin och cannabis är fortfarande de två vanligast förekommande preparaten i lagföringsstatistiken. År 2006 utgjorde de 33 respektive 36 procent av samtliga preparat som förekom i lagföringarna. Under de senaste 10 åren har det skett en andelsförskjutning av preparaten cannabis och amfetamin där cannabis har passerat amfetamin som det vanligast förekommande preparatet i lagföringssammanhang.

Påföljder⁴

Av de närmare 14 500 personer som lagfördes för narkotikabrott som huvudbrott år 2006 fick fler än hälften (55 procent) böter i domstol eller genom strafföreläggande. Andelen personer som får böter har därmed minskat med 1 pro-

³ Avser endast strafföreläggande och domar då typ av preparat inte går att särskilja för åtalsunderlåtelse.

⁴ Avser enbart de lagföringar där narkotikabrottet var huvudbrott.

centenhet i jämförelse med året innan. Drygt 60 procent (närmare 4 900 personer) av personerna godkände ett utfärdat strafföreläggande, medan de övriga (3 100 personer) dömdes till böter i domstol. Drygt 22 procent av dem som lagfördes för narkotikabrott år 2006 meddelades åtalsunderlåtelse, vilket är en ökning från år 2005 då andelen var knappt 19 procent. Andelen personer dömda till fängelse har i jämförelse med föregående år minskat från knappt 16 procent till knappt 14 procent år 2006.

Ökningen av antalet personer som lagförs för narkotikabrott medför att nästan samtliga påföljder genomgår antalsmässiga ökning. Böter har mer än fördubblats under de senaste 10 åren, från drygt 3 700 till nästan 8 000 lagförda personer. Beträffande påföljden åtalsunderlåtelse har antalet lagförda personer också mer än fördubblats under tioårsperioden, från drygt 1 500 personer till 3 200 lagförda personer. I jämförelse med föregående år minskade antalet fängelsedömda för narkotikabrott marginellt med cirka 1 procent till knappt 2 000 personer år 2006. Ökningen jämfört med år 1997 är dock 43 procent. Antalet personer dömda till fängelse har ökat från drygt 1 300 personer år 1997 till knappt 2 000 år 2006. Den vanligaste utdömda strafftiden för fängelse var år 2006 mellan två och sex månader. Nästan en tredjedel av de fängelsedömda dömdes till en strafftid inom detta intervall. Den genomsnittliga fängelsetiden har långsamt ökat från 16 månader år 1997 till 19 månader år 2006.

Regional fördelning

I relation till befolkningens storlek i länen svarar storstadslänet för en större andel narkotikalagföringar än övriga län. Storstadslänet, där hälft-

ten av befolkningen bor, står för 59 procent av samtliga narkotikalagföringar i landet år 2006. Andelen är densamma som föregående år. Sedan år 1997 har denna andel legat på en nivå mellan 59 och 64 procent av samtliga narkotikalagföringar i hela landet.

Åldersfördelning

Ungdomar i åldern 18–20 år har flest lagföringar i relation till medelfolkmängden år 2006, med 860 lagföringar per 100 000 invånare av medelfolkmängden. Lägst antal lagföringar, i relation till medelfolkmängden inom respektive åldersgrupp, hade grupperna 15–17 år och 50 år eller äldre, med 210 lagföringar respektive 46 lagföringar per 100 000 invånare. I jämförelse med föregående år har lagföringar för personer i åldern 30–39 år, i relation till medelfolkmängden, ökat mest, från 326 lagföringar till 385 lagföringar år 2006. Ökningen av antalet lagföringar per capita har mellan åren 1997 och 2006 varit störst bland åldersgruppen 50 år eller äldre. Lagföringarna per capita i denna grupp har mer än tredubblats under 10-årsperioden. För åldersgruppen ungdomar mellan 21 och 29 år har antalet lagföringar per capita på samma sätt ökat genom att mer än fördubblats sedan 1997.

Könsfördelning

Av samtliga personer lagförda för narkotikabrott år 2006 var cirka 15 procent kvinnor. Denna andel har i stort sett varit konstant under de senaste 10 åren. Antalet kvinnor och antalet män lagförda för narkotikabrott har mer än fördubblats under de senaste tio åren. Mellan åren 2005 och 2006 ökade antalet kvinnor respektive antalet män med 15 procent vardera.

English summary

Persons convicted of drug offences

In 2006, almost 22,100 individuals were convicted of drug offences in Sweden, an increase of about 15 per cent (2,900 individuals) compared to 2005. The number of persons convicted of drug offences has increased yearly over the past 10 years. The annual increase has varied during these years but averages out at just under 7 per cent. This means that, viewed in total, drug convictions have almost doubled (increased by more than 94 per cent) over the last ten years.

Type of offence¹

At 53 per cent and 28 per cent respectively, drug use and drug possession were the two most common types of offences committed by persons convicted of drug offences in 2006. Distribution² and drug smuggling accounted for 5 per cent and 3 per cent of all drug convictions respectively. Between 2005 and 2006 the share of persons convicted of drug use increased with 4 percentage points (from just over 7,700 to 9,400 persons), while persons convicted of drug possession has decreased with 2 percentage points (from approximately 4,800 to 5,000 persons) and drug smuggling has decreased with 1 percentage point (from just over 550 to 500 persons). The share of persons convicted of distribution remained stable, even if the number of persons increased from 840 to 965 persons.

The proportion of convictions relating exclusively to personal use has increased from 35 per cent in 1997 to 54 per cent in 2006. The proportion in relation to possession offences has by contrast decreased from 38 per cent in 1997 to 29 per cent in 2006.

¹ Refers to summary fines and court adjudications only, as the offence type cannot be discerned in the case of waivers of prosecution.

² Distribution and distribution combined with possession.

Offence severity

In 2006, minor offences accounted for approximately around 74 per cent of all convictions (16,000 individuals). Non-minor offences accounted for 24 per cent (5,250 individuals) and serious offences for just over 2 per cent (430 individuals).

Minor offences and non-minor offences has increased in numbers compared to 2005, while simultaneously the proportion of persons convicted of minor-, non-minor or serious offences are more or less unchanged in comparison to 2005. Compared over a 10-year period, the altered offence structure has also affected the distribution across the different categories of crime severity, in so far that the proportion of convictions for minor drug offences has decreased by less than 6 percentage points (from 80 to 74 per cent), while the non-minor drug offences has increased by 6 percentage points (from 18 to 24 per cent). The proportion of convictions for serious offences in 2006 is unchanged compared to the year 1997 (2 per cent).

Substances³

No major changes has occurred regarding conviction rates for different substances in comparison with the previous year. Amphetamines and cannabis remain the two most common substances in the conviction statistics. In 2006 they represented 33 per cent and 36 per cent respectively of all substances mentioned in criminal convictions. Over the past 10 years there has been a shift in the proportions accounted for by cannabis and amphetamines respectively, with cannabis now being the most common substance in criminal convictions.

³ Refers to charges in which the drug crime was the main crime.

Sanctions⁴

Of the approximately 14,500 individuals convicted of a drug offence (principal action) in the year 2006, more than half (55 per cent) were issued a fine by the courts or by the prosecutor. The proportion of individuals issued fines thereby decreased with 1 percentage point in comparison to 2005. Approximately 60 per cent (almost 4,900 persons) of the persons approved a fine issued by the prosecutor, while the remaining (3,100 persons) was issued a fine by the court. Just over 22 per cent of the persons convicted of drug related offences in 2006 were issued waivers of prosecution, an increase in comparison with 2005, when the percentage was slightly less than 19 per cent. The share of persons sentenced to a prison term has compared to the previous year decreased from approximately 16 per cent to slightly less than 14 per cent in 2006.

The increase in the number of persons being convicted of drug offences renders an increase in the numbers of virtually all of the different sanctions. The number of fines has more than doubled over the last ten years examined, from slightly over 3,700 convicted persons to less than 8,000. Regarding the sanction waiver of prosecution, the numbers of convicted persons have more than doubled over the ten-year period, from slightly over 1,500 persons to 3,200 convicted persons. By comparison with 2005 the number of persons sentenced to a prison term has decreased marginally by 1 per cent to slightly less than 2,000 individuals. By comparison with 1997, however, this figure represents an increase of 43 per cent. The number of persons sentenced to a prison term has increased from slightly over 1,300 in 1997 to approximately 2,000 in 2006. The most commonly length awarded of prison term in 2006 was between two and six months. Almost one-third of prison sentences fell within this range. The average length of a prison term has gradually increased from 16 months in 1997 to 19 months in 2006.

Regional distribution

Relative to the size of the population in the different counties of Sweden, counties in the country's metropolitan areas have a higher proportion of drug convictions than the remainder. The metropolitan counties, which are home to half of the national population, account for 59 per cent of all drug convictions in Sweden in 2006. Since 1997 this proportion has remained stable between 59 and 64 per cent of the total number of drug convictions in the country as a whole.

Age distribution

In 2006, young persons aged 18–20 had the highest level of drug convictions in relation to their numbers within the population at large, with 860 convictions per capita of the population. The groups aged 15–17 years and aged 50 years or over had the lowest number of convictions in relation to their numbers within the population at large, with 210 and 46 convictions respectively per capita of population. Over the period 1997 to 2006, the largest increase in the number of drug convictions per capita of the population has been noted among those aged 50 years or over. Per capita convictions in the group have more than tripled over the period examined. Similarly for the group aged 21–29 years the convictions per capita have more than doubled since 1997.

Gender distribution

Of the total number of persons convicted of drug offences in 2006 approximately 15 per cent were women. This proportion has remained relatively stable over the past 10 years. The number of women and the number of men convicted of drug offences has more than doubled over the past ten years. Between 2005 and 2006, the number of women and the number of men convicted increased by 15 per cent respectively.

⁴ Refers to court orders and verdicts only, as type of crime cannot be discerned in prosecution refusals.

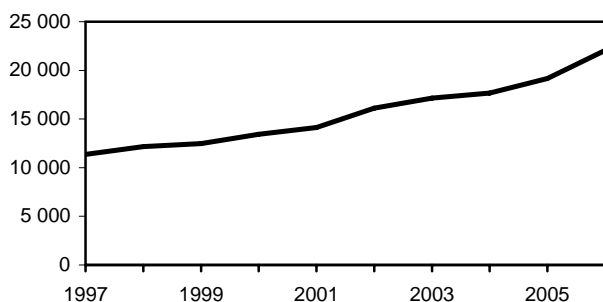
I Utveckling och struktur

Development and structure

Narkotikalagföringarna fortsätter att öka

År 2006 bedömdes närmare 22 100 personer vara skyldiga till narkotikabrott⁵ genom så kallade lagföringsbeslut om fällande dom i tingsrätt eller av åklagare genom godkända strafförelägganden respektive beslut om åtalsunderlåtelse. Därmed fortsatte den ökning av antalet personer som lagförts för narkotikabrott som skett varje år under de senaste tio åren. År 2006 ökade antalet med drygt 15 procent (drygt 2 900 personer) jämfört med föregående år. Knappt 60 procent (12 700 personer) av personerna dömdes för brott i domstol, medan drygt 40 procent (närmare 9 400 personer) lagfördes genom åklagarbeslut. Drygt två tredjedelar av uppgången omfattade personer som lagförts genom beslut av åklagare, en ökning med drygt 1 700 personer eller 23 procent jämfört med år 2005. Även antalet personer som dömts för narkotikabrott i tingsrätt ökade med drygt 1 100 personer, eller cirka 10 procent, jämfört med föregående år.

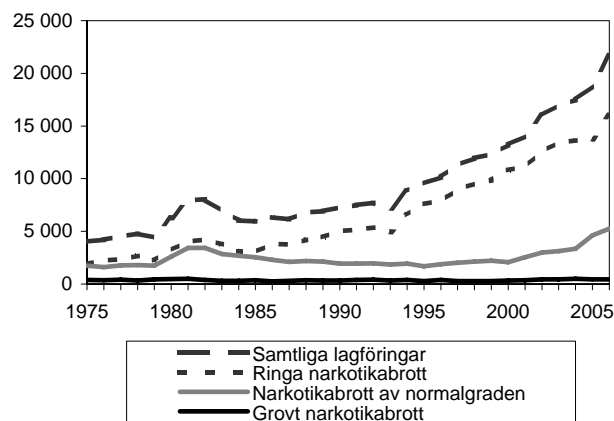
Den årliga ökningen av lagförda personer för narkotikabrott har under de senaste tio åren varit olika stor men i genomsnitt nästan 7 procent. Det innebär att dessa lagföringar totalt sett i det närmaste fördubblats (ökat med drygt 94 procent) under tioårsperioden. Den största förklaringen till ökningen är att gärningstypen bruk av narkotika har ökat och av dessa främst ringa narkotikabrott.

Figur 1. Antal personer lagförda för narkotikabrott, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 3).

⁵ Både de fall där narkotikabrottet är det grövsta brottet och i fall där det finns andra brott i lagföringen som är grövre.

Sett i ett längre perspektiv, sedan år 1975, har antalet personer som lagförts för narkotikabrott mer än fördubblats. Alltsedan det egna bruket kriminaliserades år 1988, och framför allt sedan fängelse infördes i straffskalan år 1993, vilket gav polisen möjlighet att använda tvångsmedel vid misstanke om bruk av narkotika, har narkotikalagföringarna ökat i omfattning. Lagföringarna kan också särskiljas mot bakgrund av brottets svårhetsgrad, där brotten bedöms antingen som ringa, av normalgraden eller som grova. De brott som lagfördes som ringa utgjorde år 1975 knappt 48 procent. Därefter har andelen ökat och utgör år 2006 närmare 74 procent av narkotikalagföringarna. För brotten av normalgraden och de grova narkotikabrotten har andelen i stället minskat, från 43 procent respektive 10 procent år 1975 till att år 2006 utgöra 24 respektive 2 procent av narkotikalagföringarna. Som ett resultat av den kraftiga ökningen av de ringa brotten står narkotikabrott av normalgraden och grova narkotikabrott således bara för en mindre del av narkotikalagföringarna.

Figur 2. Antal personer lagförda för narkotikabrott, åren 1975–2006 (källa: Brå).

Bruk och innehav fortsatt vanligast

Narkotikabrotten delas in i olika brottskategorier efter typ av gärning. De olika gärningarna är till exempel bruk, innehav, överlåtelse, framställning och smuggling av narkotika. Jämfört med år 2005 har andelen personer lagförda för bruk ökat med 4 procentenheter (från drygt 7 700 till 9 400 personer), medan andelen lagförda för innehav minskat med 2 procentenheter (från närmare 4 800 till 5 000 personer) och smuggling av narkotika minskat med 1 procentenhet (från drygt 550 till 500 personer). Andelen lagförda för överlåtelse är densamma även om antalet personer ökat från 840 till 965 personer.

Bruk och innehav av narkotika har under den senaste tioårsperioden varit de två största brottskategorierna. År 2006 utgjorde bruk drygt hälften och innehav drygt en fjärdedel av samtliga domar och strafförelägganden som avsåg narkotikabrott⁶. Överlåtelse⁷ och smuggling av narkotika utgjorde 5 respektive 3 procent av samtliga lagföringar.

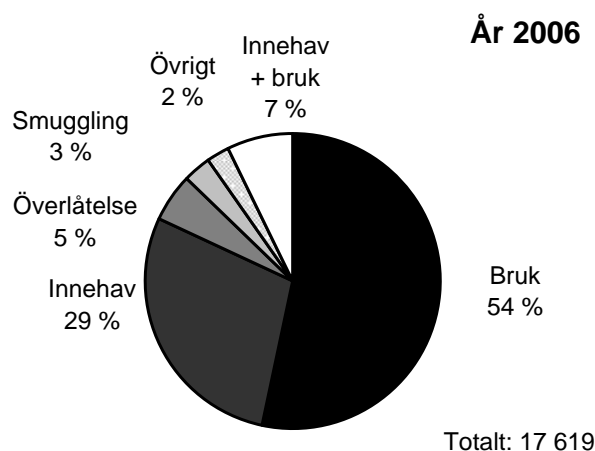
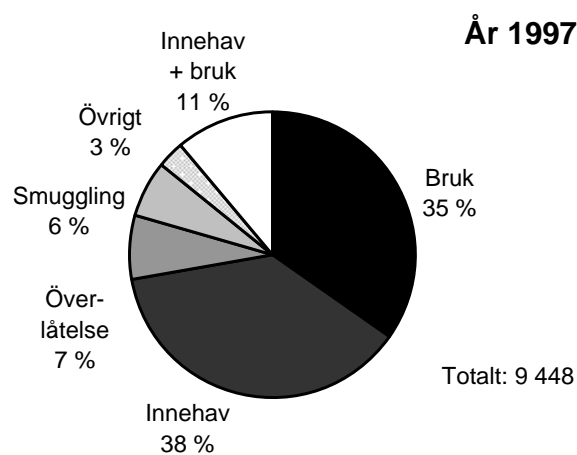
Framställning av narkotika är en av de ovanligaste gärningarna bland antalet lagförda för narkotikabrott. År 2006 lagfördes 17 personer för framställning, vilket är en minskning jämfört med föregående år då 25 personer lagfördes för denna brottskategori. I genomsnitt har drygt 15 personer per år under den senaste tioårsperioden lagförts för framställning av narkotika.

Både antalet lagförda för enbart bruk och enbart innehav har ökat under de senaste tio åren. Ökningen har varit kraftigare när det gäller bruk. Antalet personer lagförda för bruk ökade från knappt 3 300 lagföringar år 1997 till 9 400 år 2006, vilket är nära en tredubbling av lagföringarna. Antalet lagförda för bruk av narkotika påverkas till stor del av polisiära insatser och antalet blod- och urinprov som sänts in för analys. Antalet utförda blod- och urinprov har nästan fördubblats sedan år 1997, från cirka 11 500 prov till knappt 21 500 år 2006. Av proven var knappt 78 procent positiva år 2006.⁸ Lagförda för innehav ökade med drygt 40 procent under motsvarande period, från drygt 3 500 år 1997

⁶ Avser endast domar och strafföreläggande då typ av gärning inte går att urskilja för åtalsunderlåtelse.

⁷ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

⁸ Uppgifter från Rättsmedicinalverket, Rättskemiska avdelningen.

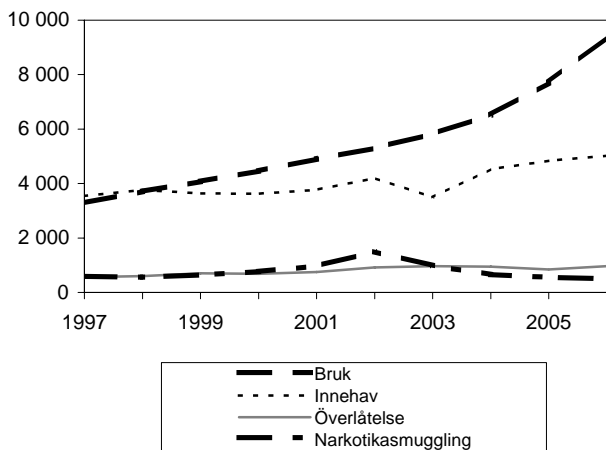
Figur 3. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter typ av gärning, åren 1997 och 2006. Överlåtelse i kombination med innehav ingår i kategorin för överlåtelse (källa: Brå, tabell 2).

till drygt 5 000 år 2006. Detta har medfört en andelsförskjutning mellan dessa gärningar. Andelen lagförda för bruk av samtliga lagförda har ökat från 35 procent år 1997 till 54 procent år 2006 medan andelen lagförda för innehav har minskat från 38 procent till 29 procent under samma period.

Antalet personer som lagförts för överlåtelse⁹ av narkotika har under den senaste tioårsperioden sakta ökat fram till år 2006, från drygt 550 till 965 personer. Föregående år minskade antalet något, för att återigen öka år 2006 med knappt

⁹ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

15 procent. Antalet personer lagförda för smuggling av narkotika har under den senaste tioårsperioden ökat fram till år 2002. Från en nivå på knappt 600 lagföringar år 1997 ökade antalet successivt och låg år 2002 på den högsta nivån för perioden (nästan 1 500). Därefter har antalet minskat kraftigt, särskilt åren 2003 och 2004 då antalet minskade med 34 respektive 33 procentenheter. Under åren 2005–2006 minskade antalet med ytterligare 15 respektive 8 procentenheter till drygt 500 lagföringar.

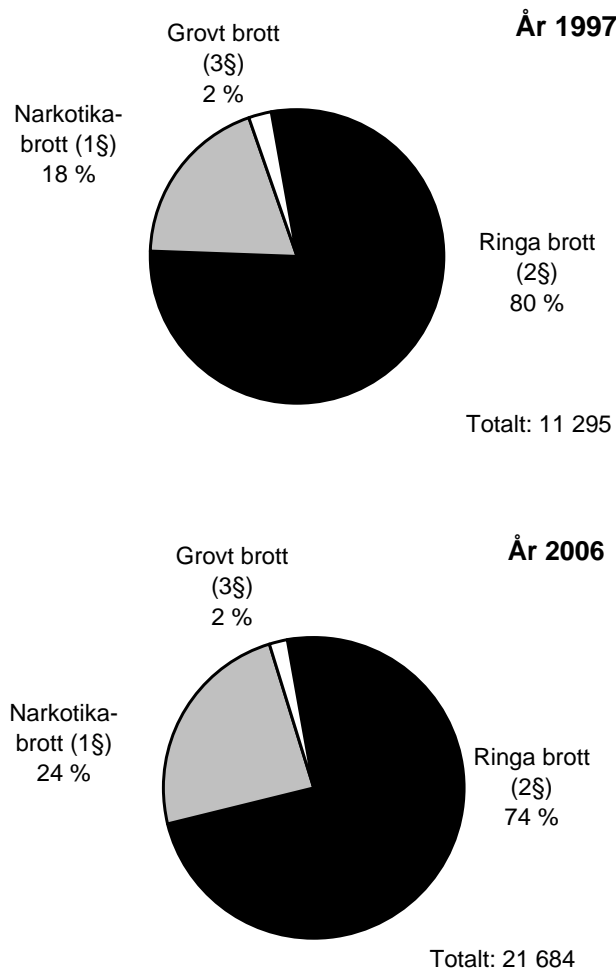

Figur 4. Antal personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter typ av gärning, åren 1997–2006. Överlåtelse inkluderar även kombination av överlåtelse och innehav. Övriga kombinationer ingår ej i figuren (källa: Brå, tabell 2).

Andelen ringa narkotikabrott minskar

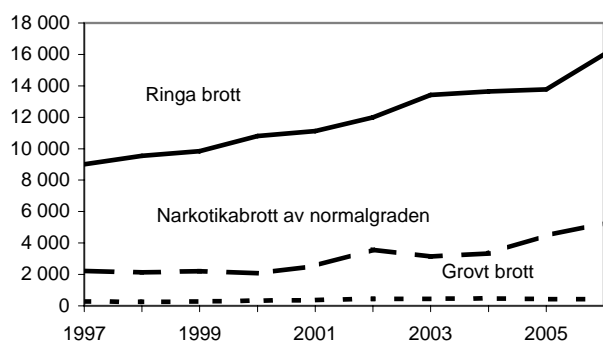
Narkotikabrotten indelas efter svårhetsgrad i kategorierna ringa narkotikabrott, narkotikabrott av normalgraden och grovt narkotikabrott. Andelen lagförda för ringa narkotikabrott, narkotikabrott av normalgraden samt andelen lagförda för grova narkotikabrott är i stort sett oförändrade jämfört med året innan. Huvuddelen av narkotikalagföringarna kategoriseras som ringa narkotikabrott. År 2006 var andelen ringa brott cirka 74 procent (16 000 personer) av lagföringarna. Andelen brott av normalgraden utgjorde 24 procent och de grova brotten utgjorde drygt 2 procent. I en jämförelseperiod på tio år har den förändrade brottsstrukturen påverkat fördelningen mellan narkotikabrottets olika svårhetsgrader såtillvida att andelen lagförda för ringa narkotikabrott minskat med drygt 6 procentenheter (från nästan 80 till 74 procent) medan narkotikabrotten av normalgraden ökat

med 6 procentenheter (från 18 till 24 procent). Andelen grova narkotikabrott är oförändrad jämfört med år 1997 (2 procent).

Figur 5. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter brottets svårhetsgrad, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 2).

Antalet personer lagförda för ringa narkotikabrott har ökat både i jämförelse med föregående år och under tioårsperioden. Under år 2006 var ökningen drygt 16 procent jämfört med år 2005. Sedan 1997 har dessa lagföringar mer än fördubblats (från 9 000 till 16 000). Antalet personer lagförda för narkotikabrott av normalgraden har ökat under år 2006, med knappt 17 procent jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden har lagföringarna ökat från drygt 2 200 till drygt 5 200. Följaktligen har antalet lagförda för ringa narkotikabrott och narkotikabrott av normalgraden mer än fördubblats.

Figur 6. Antal personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter brottets svårhetsgrad, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 2).

Antalet personer lagförda för grova narkotikabrott var konstant år 2006 jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden har lagföringar avseende grova brott sakta ökat från cirka 280 lagföringar år 1997 till cirka 430 år 2006. Totalt har antalet grova narkotikabrott ökat med drygt 50 procent under de senaste tio åren.

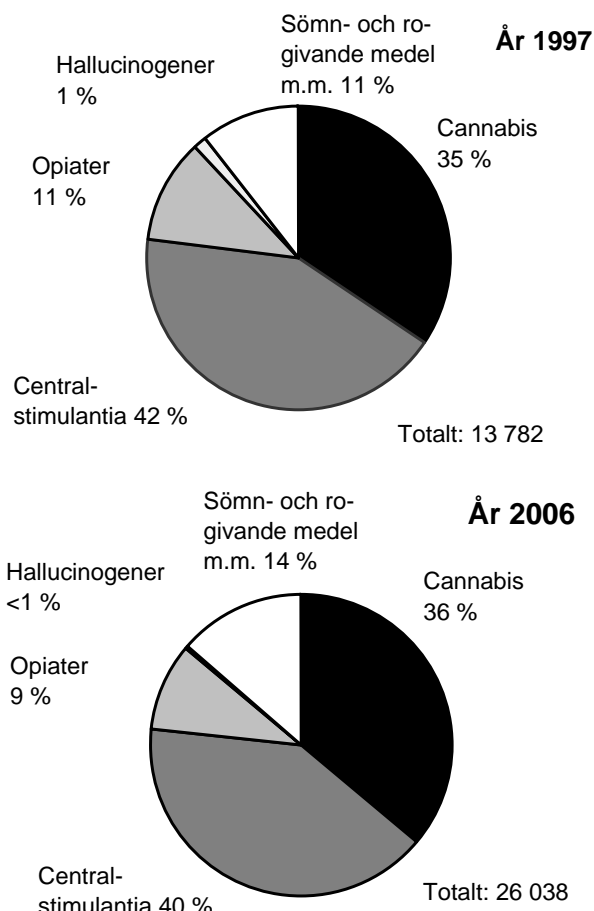
Cannabis och amfetamin vanligaste preparaten

De sex huvudgrupper av preparat som redovisas är cannabis, centralstimulantia, opiater, hallucinogener, GHB samt sömn- och rogivande medel¹⁰. Det har inte skett några stora förändringar i andelen lagföringar mellan olika preparat i jämförelse med föregående år.

Cannabis och amfetamin (centralstimulantia) är de vanligaste preparaten i lagföringssammanhang¹¹. De utgjorde 36 respektive 33 procent av samtliga preparat som förekom i narkotikalagföringarna år 2006. Andelen är oförändrad jämfört med året innan. Det tredje vanligaste preparatet i lagföringssammanhang är gruppen sömn- och rogivande medel som utgör 14 procent av samtliga preparat, vilket är en minskning med 1 procent jämfört med föregående år. De vanligaste preparaten därefter är heroin och kokain som vardera utgör knappt 5 procent av preparaten år 2006. Det kan jämföras med år 2005, då kokain utgjorde 4 procent av samtliga preparat.

¹⁰ Alla preparat i varje lagföring redovisas. Förekommer ett preparat flera gånger redovisas det endast en gång.

¹¹ Avser endast domar och strafförelägganden. För åtalsunderlåtelse kan preparatet inte urskiljas.

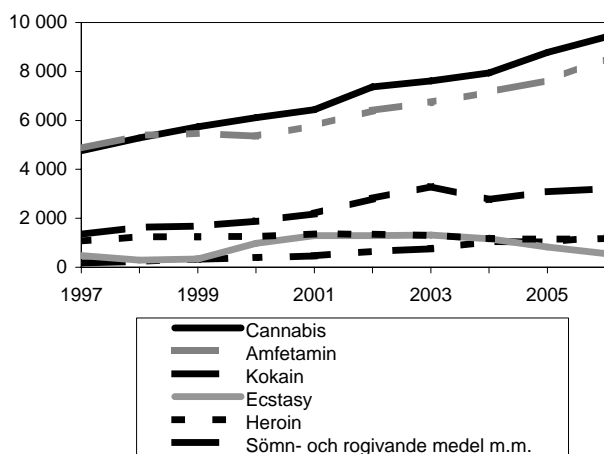

Figur 7. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 8).

Vid en analys av vilka typer av preparat som andelsmässigt förekommit i narkotikalagföringarna över en tioårsperiod visar det sig att samtliga preparat har ökat, dock olika mycket. Undantagen är LSD och fenmetrazin (centralstimulantia) som har minskat. Lagföringar där preparatet cannabis förekommit har ökat mer än lagföringar avseende amfetamin. Detta har lett till en andelsförskjutning av preparaten cannabis och amfetamin där cannabis har passerat amfetamin som det vanligast förekommande preparatet i lagföringssammanhang. Andelen lagföringar avseende cannabis har ökat från 35 procent av samtliga preparat i narkotikalagföringarna år 1997 till 36 procent år 2006, medan andelen amfetamin har minskat från 35 procent till 33 procent under tioårsperioden.

För tio år sedan var kategorin sömn- och rogivande preparat respektive heroin de tredje vanligaste preparaten i lagföringssammanhang och stod då för cirka 11 respektive 8 procent av alla lagföringar. År 2006 är sömn- och rogivande medel fortfarande det tredje vanligaste preparatet

i lagföringssammanhang och andelen har ökat till 14 procent, medan andelen lagföringar med preparatet heroin har minskat till 5 procent. Däremot har antalet lagföringar avseende preparatet kokain ökat kraftigt under de senaste tio åren, vilket innebär att detta preparat åren 2004–2006 är lika vanligt i lagföringssammanhang som heroin (cirka 5 procent vardera). Detta jämfört med år 1997 då kokain uppgick till drygt 1 procent av alla lagföringar. Ecstasy¹² är ett preparat som stabilt ökade mellan åren 1997 och 2003, för att år 2003 stå för cirka 6 procent av samtliga narkotikalagföringar. År 2004 var preparatet lika vanligt förekommande som heroin och kokain i lagföringarna, med drygt 5 procent av lagföringarna. Preparatet har därefter minskat under åren 2005 och 2006 till att omfatta endast 2 procent av preparaten i lagföringssammanhang år 2006¹³. Däremot har preparatet morfin/råmorfin ökat under tioårsperioden och står numera för drygt 2 procent av alla lagföringar

Figur 8. Antal personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter preparat, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 8).

Mer än hälften fick böter år 2006

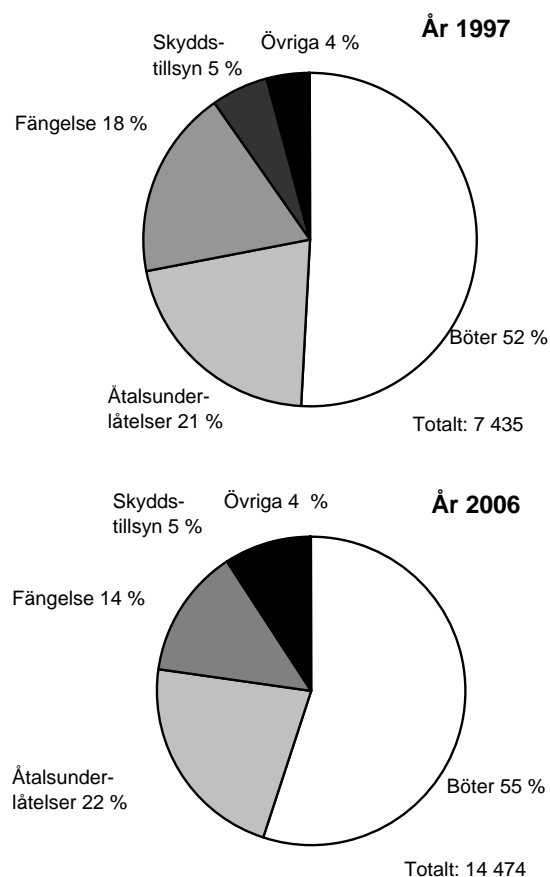
Av de närmare 14 500 personer som lagfördes för narkotikabrott som huvudbrott¹⁴ år 2006 fick fler än hälften (55 procent) böter i domstol eller genom strafföreläggande. Andelen personer som erhöll böter har därmed minskat med en procentenhet i jämförelse med året innan. Drygt 60 procent (närmare 4 900 personer) godkände ett utfärdat strafföreläggande, medan de övriga

¹² Kategorin ecstasy innefattar varianterna mdma, mdea och mda.

¹³ År 2005 särredovisades inte preparatet ecstasy från gruppen övriga centralstimulantia. Efter en kvalitetsgranskning och omkodning av ett antal domar har samtliga siffror gällande preparat för år 2005 korrigerats och uppgifterna publiceras nu i denna rapport.

¹⁴ Med huvudbrott här menas att narkotikabrottet är det grävsta brottet i lagföringen, i de fall personen lagförs för mer än ett brott.

(3 100 personer) dömdes till böter i domstol. Av de utdömda böterna låg drygt 50 procent på mellan 30 och 34 dagsböter¹⁵. Drygt 22 procent av personerna lagförda för narkotikabrott år 2006 fick åtalsunderlåtelse medan knappt 14 procent dömdes till fängelse och 5 procent dömdes till skyddstillsyn. Andelen personer som meddelats åtalsunderlåtelse ökade med tre procentenheter jämfört med föregående år, medan andelen lagförda som dömdes till fängelse minskade från 16 procent till 14 procent. Övriga påföljder utgör sammantaget cirka 4 procent (se tabell 1). För påföljden, skyddstillsyn, uppgick antalet dömda år 2006 till närmare 770 personer, vilket är en ökning med 100 personer eller 16 procent. Ytterligare en övrig påföljd är sluten ungdomsvård där 8 personer dömdes för narkotikabrott som huvudbrott föregående år. Av de totalt 99 ungdomar som år 2006 dömdes till sluten ungdomsvård var det dock inte en enda person som dömdes för narkotikabrott som huvudbrott.

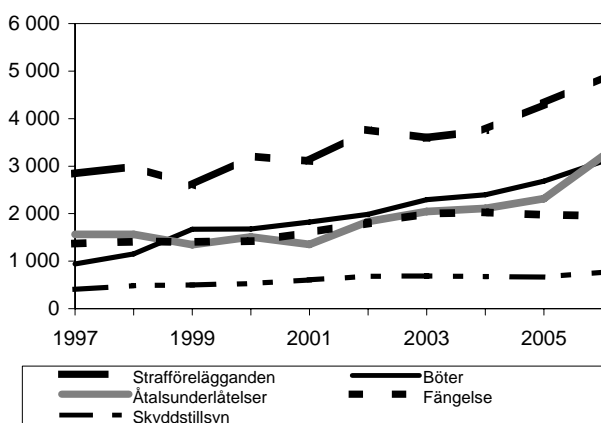

Figur 9. Andel personer dömda för narkotikabrott efter huvudpåföljd m.m. där narkotikabrottet var huvudbrott, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 1).

¹⁵ Varje dagsbots storlek fastställs med hänsyn till den dömdes personens ekonomiska förhållanden. Antalet dagsböter kan vara minst 30 och högst 150 (som gemensamt straff för flera brott högst 200). Beloppet för varje dagsbot kan variera mellan 50 och 1000 kronor. Minsta bötesbelopp är 750 kronor.

Under den senaste tioårsperioden har det totala antalet lagförda personer för narkotikabrott ökat. Böter, både genom strafföreläggande och genom dom, har mer än fördubblats under perioden, från drygt 3 700 till knappt 8 000 lagförda personer. Antalet godkända strafförelägganden har ökat med drygt 2 000 eller 72 procent under en tioårsperiod (1997–2006). Böter i domstol har under samma period mer än fördubblats med närmare 2 150 personer. På liknande sätt har antalet lagförda personer som har fått åtalsunderlåtelse mer än fördubblats från drygt 1 500 till 3 200.

Antalet personer dömda till fängelse har ökat från drygt 1 300 personer år 1997 till knappt 2 000 år 2006. Ökningen jämfört med 1997 är 43 procent. Under år 2006 minskade antalet fängelsedömda för narkotikabrott marginellt med cirka 1 procent. Påföljden skyddstillsyn har mer än fördubblats under den senaste tioårsperioden. År 2006 ökade antalet personer dömda till skyddstillsyn med knappt 16 procent jämfört med år 2005.

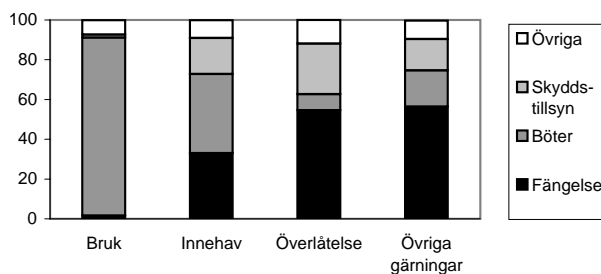

Figur 10. Antal personer dömda för narkotikabrott efter huvudpåföljd m.m. där narkotikabrottet var huvudbrott, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 1).

Böter vanligast vid bruk

Majoriteten (90 procent) av de personer som dömdes för enbart bruk av narkotika år 2006, dömdes till böter. Andelarna dömda personer för olika påföljder är för gärningarna bruk och övriga gärningar i stort sett oförändrade i jämförelse med året innan. Av samtliga personer som dömdes för enbart innehav dömdes 40 procent till böter och 33 procent till fängelse. För övriga gärningar är fängelse den vanligast förekommande påföljden (se figur 11). Av dem

som dömdes för överlåtelse¹⁶ av narkotika var andelen fängelsedömda knappt 72 procent år 2006. Antalsmässigt motsvarar det 640 personer som dömts till fängelse för överlåtelse av narkotika. För gärningen överlåtelse är andelen dömda till påföljden fängelse och skyddstillsyn högre år 2006, samtidigt som andelen dömda är lägre för övriga påföljder. För gärningen innehav är andelen dömda till fängelse på samma sätt högre år 2006, men däremot är det andelsmässigt en lägre andel som dömts till påföljden böter.

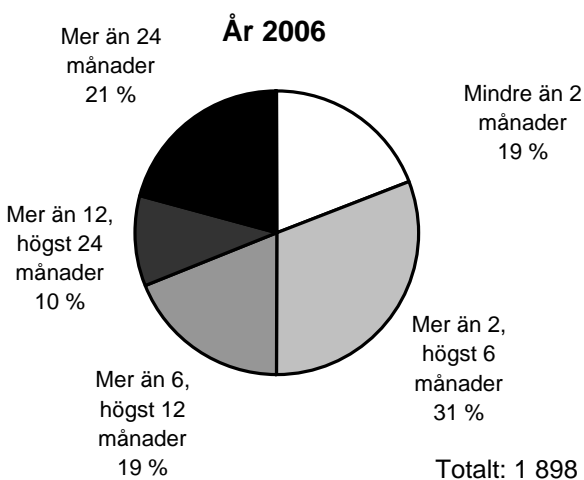
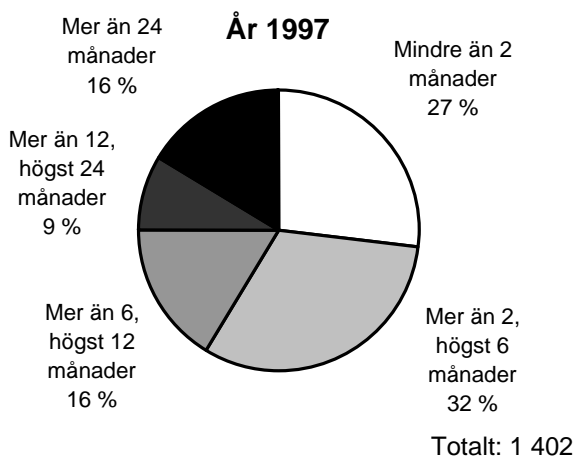

Figur 11. Andel personer dömda för narkotikabrott efter gärning och huvudpåföljd, där narkotikabrottet var huvudbrott, år 2006 (källa: Brå, tabell 15). Kombinationer av gärningar ingår i kategorin övriga gärningar.

Andelen dömda till korta fängelsestraff minskar

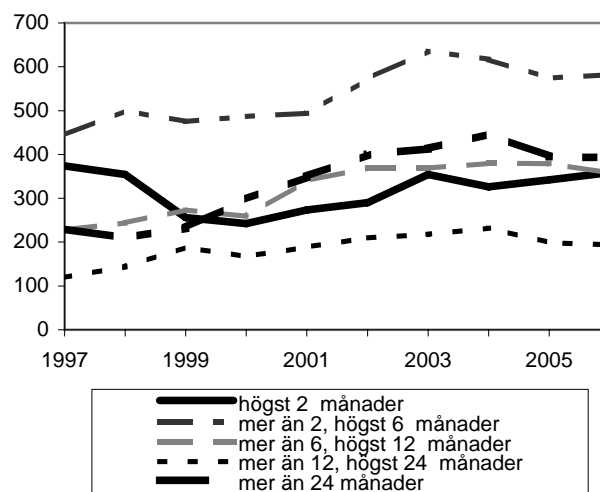
År 2006 dömdes knappt 1 900 personer för narkotikabrott som huvudbrott till fängelse. Antalet är oförändrat i jämförelse med år 2005. Den vanligaste strafftiden för de fängelsedömda (med narkotikabrottet som huvudbrott) var år 2006 i intervallet mer än två månader och högst sex månader. Nästan en tredjedel av de fängelsedömda dömdes till en strafftid inom detta intervall. De kortaste fängelsestraffen (högst två månader) och de längsta (mer än 2 år) utgjorde vardera runt en femtedel av straffen för de fängelsedömda för huvudbrottet narkotika.

¹⁶ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

Figur 12. Andel personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 6).

Under den senaste tioårsperioden har antalet fängelsedömda ökat olika mycket för olika straff-tider. Det har medfört en andelsförskjutning för de kortaste strafftiderna (högst två månader) och strafftider mer än sex månader och högst ett år. År 1997 var andelen dömda till högst två månader 27 procent och år 2006 var motsvarande andel 19 procent. Samtidigt har andelen dömda till strafftider mer än sex månader och högst ett år ökat från 16 till 19 procent under samma period. Andelen dömda till övriga strafftider har i stort sett samma nivåer år 2006 som år 1997.

Figur 13. Antal personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 6).

Den genomsnittliga fängelsetiden ökar

Förskjutningen av straffskalan från korta fängelsestraff till medellånga fängelsestraff under den senaste tioårsperioden visar sig också i en ökning av den genomsnittliga fängelsetiden för narkotikabrott under samma period. Ökningen har skett långsamt, från 14 månader år 1997 till 19 månader år 2006. Under de två senaste åren, 2005 och 2006, har den genomsnittliga fängelsetiden varit oförändrad, men för olika typer av gärningar skiljer sig tiden åt. Jämfört med föregående år har den genomsnittliga fängelsetiden ökat med ytterligare 2 månader för gärningarna medhjälp och transport, med 3 månader för narkotikasmuggling, med 5 månader för överlåtelse samt med 6 månader för innehav, bruk och överlåtelse. Däremot har fängelsetiden i genomsnitt minskat för gärningarna innehav och överlåtelse med 1 månad, innehav med 2 månader, bruk med 2 månader samt övriga gärningar och kombinationer med 3 månader.

Det är framför allt den genomsnittliga fängelse-tiden för innehav i kombination med överlåtelse och narkotikasmuggling som har ökat under tioårsperioden. Straffet för innehav i kombination med överlåtelse (580 personer) har ökat från 15 månader år 1997 till 23 månader år 2006, narkotikasmuggling (160 personer) har ökat från 21 till 41 månader under motsvarande period. Däremot har den genomsnittliga fängelse-tiden för innehav, som är den största gruppen med

cirka 730 personer dömda till fängelse år 2006, minskat från 13 till 7 månader under den senaste tioårsperioden.

Längst fängelsestraff år 2006 gav gärningen medhjälp, transport m.m. med en genomsnittlig straff-

tid på 50 månader. Kategorin medhjälp, transport m.m. består dock endast av drygt 70 personer dömda till fängelse. Denna typ av gärning har tillsammans med narkotikasmuggling oftast gett de längsta strafftiderna de senaste 10 åren.

Tabell A. Genomsnittlig fängelsestid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning, åren 1997–2006 (källa: Brå; tabell 21).

Typ av gärning	Genomsnittlig fängelsestid i månader									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt	14	14	16	17	18	19	18	20	19	19
Medhjälp, transport m.m.	25	24	39	34	32	33	42	39	48	50
Narkotikasmuggling	21	21	35	35	29	35	29	42	38	41
Övriga gärningar och kombinationer	19	18	24	24	38	39	39	37	34	31
Innehav och överlåtelse	15	19	19	19	21	22	22	19	24	23
Innehav	14	14	12	12	10	9	6	7	9	7
Innehav, bruk och överlåtelse	..	9	10	10	18	13	15	16	10	16
Överlåtelse	13	8	9	9	12	28	17	22	16	21
Innehav och bruk	4	6	7	7	8	6	6	5	5	5
Bruk*	4	3	7	4	4,5	5	6	3	5	3

* Gärningen bruk döms normalt som ett ringa brott och ger nästan aldrig fängelse. Det beror oftast på att personen har begått en mängd andra brott i samband med bruket eller att personen har ett upprepat brottsligt beteende.

2 Regional fördelning

Regional distribution

Narkotikabrott uppdagas oftast genom spaning och ingripanden av polisen eller tullen. Den regionala fördelningen av antalet personer som lagförs för narkotikabrott kan därför påverkas av vilka insatser som görs under de olika åren i de olika regionerna.

Storstadslänen fortfarande överrepresenterade

Storstadslänen har den största andelen personer som lagförts för narkotikabrott. Sedan år 1997 har storstadslänens andel legat på en nivå mellan 59 och 64 procent av samtliga narkotikalagföringar i landet¹⁷. År 2006 uppgick andelen personer som lagförts för narkotikabrott i storstadslänen till 59 procent. Storstadslänen är något överrepresenterade när det gäller narkotikalagföringar i relation till befolkningens storlek: hälften av Sveriges befolkning är bosatt i något av storstadslänen.

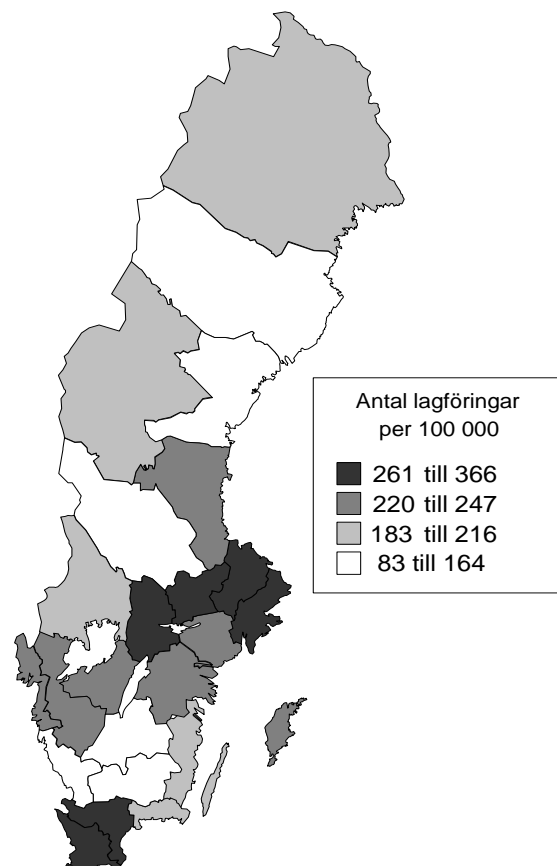
År 2006 hade Örebro och Skåne län med 366 respektive 331 lagföringar störst antal lagförda för narkotikabrott per 100 000 av medelfolkmängden. Därefter kom Stockholms och Uppsala län där motsvarande värden var 290 respektive 272 lagföringar. Lägst antal lagförda personer hade Jämtlands län med 83 lagföringar, Jönköpings län med 109 lagföringar samt Västerbottens län med 134 lagföringar per 100 000 av medelfolkmängden.

Störst ökning i Norrbottens län sedan år 1997

Antalet personer lagförda för narkotikabrott har i hela landet, i förhållande till folkmängden, ökat med knappt 90 procent under perioden 1997 till 2006. Ökningen har skett i samtliga län och med undantag för vissa län är ökningen relativt stor. I Norrbottens län har antalet personer lagförda för narkotikabrott, med hänsyn tagen till medelfolkmängden, nästan fyrdubblats sedan år 1997. I Västernorrlands, Hallands, Västerbottens län

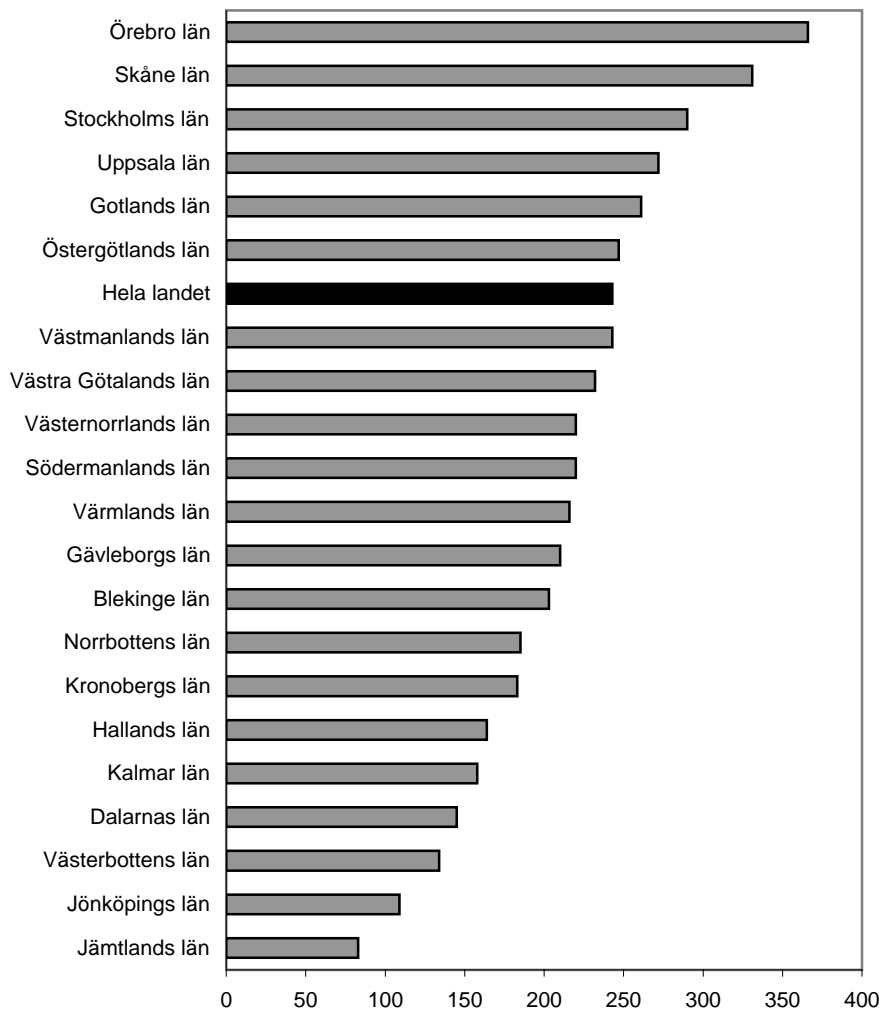
har antalet i stort sett tredubblats i respektive region. Den lägsta ökningen har Jönköpings län och Jämtlands län med 37 respektive 44 procent. Övriga län visar på ökningarna från cirka 55–190 procent av antalet narkotikalagföringar i relation till folkmängden under denna period.

Jämfört med föregående år har de största ökningarna, i relation till medelfolkmängden, under år 2006 uppmätts i Västernorrlands och Kronobergs län (92 respektive 57 procent). I storstadslänen har ökningen jämfört med år 2005 varit knappt 18 respektive 12 procent för Skåne och Västra Götalands län. I Stockholm har motsvarande ökning varit drygt 11 procent. Tillfälliga regionala förändringar, som i första hand beror på variationer i polisiära insatser under en viss tid och i en specifik region, kan förekomma.

Figur 14.1. Antal personer lagförda för narkotikabrott per 100 000 av medelfolkmängden efter län, år 2006 (källa: Brå, tabell 7).

¹⁷ Beräknat efter nuvarande länsindelningar, det vill säga efter sammanslagningarna till Västra Götalands län, för att få relevanta jämförelser bakåt i tiden.

Figur 14.2. Antal personer lagförda för narkotikabrott per 100 000 av medelfolkmängden efter län, år 2006 (källa: Brå, tabell 7).

Preparat som kokain och GHB vanligast i specifika storstadslän

De två preparat som är vanligast i samtliga län är cannabis och amfetamin. Mellan 65 och 78 procent av samtliga lagföringar i de flesta län innehöll år 2006 något eller båda av dessa preparat. I Jönköpings län var dessa preparat vanligast förekommande i cirka 81 procent av lagföringarna. I Västerbottens län var motsvarande andel drygt 52 procent.

För några preparat är koncentrationen till vissa storstadslän särskilt hög. Dessa preparat är totalt sett relativt ovanliga bland lagföringarna. Lag-

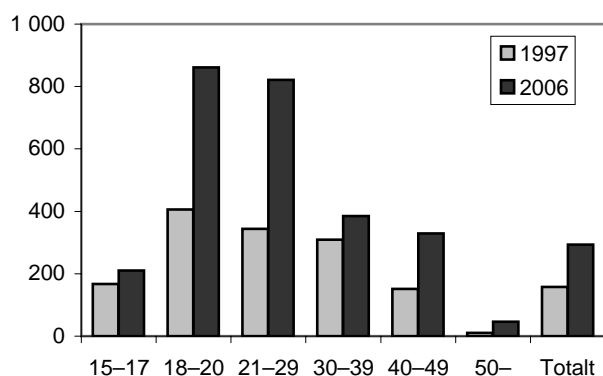
föringar där kokain förekom var koncentrerade till Stockholm. År 2006 var 36 procent av de preparaten (motsvarar cirka 450 lagföringar) koncentrerade till Stockholms län. Preparaten kat och heroin var koncentrerade till Skåne som står för 45 (90 lagföringar) respektive 46 (drygt 530 lagföringar) procent av lagföringarna där dessa preparat ingår. Preparatet GHB ingick totalt i endast 200 lagföringar år 2006, men av dessa förekom 140 i Västra Götalands län. Råmorfin/morfin var vanligast förekommande i de tre storstadsläna som står för 52 (drygt 310 lagföringar) procent av lagföringarna.

3 Åldersfördelning

Age distribution

Störst antal lagförda per capita i åldersgruppen 18–20 år

Antalet personer lagförda för narkotikabrott skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Straffbarhetsåldern är 15 år, vilket innebär att påföljd inte får dömas ut för brott som en person har begått innan hon eller han fyllt 15 år. År 2006 lagfördes drygt 3 700 ungdomar i åldrarna 15–20 år. Jämfört med år 2005 motsvarar detta en ökning med drygt 270 personer eller 7 procent. I relation till medelfolkmängden inom olika åldersgrupper har den yngsta åldersgruppen, 15–17-åringarna, bland de lägsta antalet lagföringar. År 2006 hade denna grupp 210 narkotikalagföringar per 100 000 invånare. Personer mellan 18 och 20 år är den åldersgrupp som hade flest narkotikalagföringar per capita. I denna åldersgrupp lagfördes cirka 860 personer per 100 000 invånare under år 2006, vilket är en ökning med 9 procent sedan föregående år. Nästan lika många lagföringar per invånare hade gruppen 21–29 år. I denna grupp lagfördes cirka 820 personer per 100 000 invånare, vilket motsvarar en ökning med cirka 14 procent jämfört med år 2005. Allra lägst antal lagföringar, i relation till medelfolkmängden inom respektive åldersgrupp, hade gruppen 50 år och äldre med 46 lagföringar per 100 000 invånare.

Figur 15. Antal personer lagförda för narkotikabrott per 100 000 av folkmängden efter ålder, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 3).

Ökningen störst bland äldre och ungdomar i åldersgruppen 21–29 år

I jämförelse med föregående år har andelen personer lagförda för narkotikabrott, relaterat till medelfolkmängden, ökat för samtliga åldersgrupper. Den åldersgrupp i vilken antalet personer lagförda för narkotikabrott har ökat mest, med hänsyn tagen till medelfolkmängden inom åldersgruppen, är personer mellan 30 och 39 år, som ökat med 18 procent under perioden. Mellan åren 1997 och 2006 ökade antalet personer lagförda för narkotikabrott, per 100 000 av medelfolkmängden, med knappt 86 procent i landet. Ökningen har skett i samtliga åldersgrupper men olika mycket.

Den åldersgrupp i vilken antalet personer lagförda för narkotikabrott har ökat mest, med hänsyn tagen till medelfolkmängden inom åldersgruppen, är personer 50 år och äldre som mer än tredubblats under tioårsperioden. Detta är som tidigare nämnts en grupp som har få lagföringar per capita i åldersgruppen. Därefter kommer åldersgruppen ungdomar mellan 21 och 29 år där antalet lagförda för narkotika mer än fördubblats sedan år 1997. Mellan åren 1997 och 2006 hade åldersgrupperna personer mellan 15 och 17 år respektive 30 och 39 år den minsta ökningen av antalet narkotikalagföringar, vardera cirka 25 procent. För övriga åldersgrupper har ökningen varit relativt nära riksgenomsnittet.

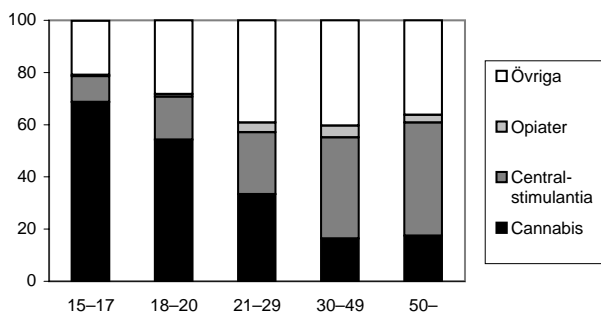
Bruk vanligast bland yngre, innehav vanligast bland äldre

Andelen personer lagförda¹⁸ för bruk av narkotika i respektive ålderskategori är störst bland ungdomar mellan 18 och 20 år¹⁹ och minskar se-

¹⁸ Avser endast domar och strafförelägganden då typ av gärning inte går att urskilja för åtalsunderlåtelse.

¹⁹ Gruppen 15–17 år har utelämnats från den vidare sammanställningen i detta kapitel. Antalet lagföringar i denna grupp är få vid en ytterligare indelning på olika variabler. Antalsmässiga förändringar kan därför ge stora årliga procentuella variationer. Den procentuella utvecklingen i denna ålderskategori blir därför svårtolkad.

dan successivt med stigande ålder. 67 procent av de personer mellan 18 och 20 år, som lagfördes för narkotikabrott år 2006, lagfördes för enbart bruk av narkotika. Detta är en ökning sedan föregående år med 4 procentenheter. Motsvarande andel i åldersgruppen 50 år eller mer var 37 procent, vilket på samma vis är en ökning, men med 7 procentenheter jämfört med föregående år. För innehav av narkotika är mönstret det motsatta. Andelen lagförda för innehav i respektive ålderskategori är större ju äldre de lagförda personerna är. För cirka 42 procent av personerna 50 år eller äldre som lagfördes för narkotikabrott år 2006 gällde lagföringen innehav av narkotika, medan motsvarande andel för 18–20-åringar var knappt 20 procent. Jämfört med föregående år har andelen lagförda för enbart innehav för den äldsta åldersgruppen ökat med 5 procentenheter, medan det för den yngsta ålderskategorin är oförändrat. Även för överlåtelse²⁰, som dock är en ovanlig gärning bland lagföringarna, är andelen lagförda i respektive åldersgrupp större ju äldre de lagförda personerna är. Bland 18–20-åringarna lagfördes drygt 3 procent (84 lagföringar) för överlåtelse medan motsvarande andel bland åldersgruppen 50 år eller äldre är drygt 9 procent (119 lagföringar).

Figur 16. Andel personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott efter ålder och typ av gärning, år 2006 (källa: Brå, tabell 12).

Andelen lagförda för bruk av narkotika var även för fem år²¹ sedan störst bland ungdomar mellan 18 och 20 år och minskade sedan successivt med stigande ålder. Andelarna lagförda för bruk av narkotika var dock lägre bland samtliga åldersgrupper år 2001 jämfört med 2006.

²⁰ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

²¹ För tabellerna B och C redovisas enbart uppgifter från åren 2001 och 2006. För året 1997 saknas uppgifter om åldersfördelning utifrån olika gärningstyper.

Tabell B. Andelen personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande gärningen bruk av narkotika, efter ålder, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 12).

Ålder* vid lagföringen	Andel (%) bruk	
	2001	2006
18–20 år	49	67
21–24 år	42	59
25–29 år	39	52
30–39 år	38	49
40–49 år	33	46
50–59 år	27	38

* Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

Ringa narkotikabrott vanligare bland yngre än bland äldre

Narkotikabrottens svårhetsgrad varierar med ålder såtillvida att andelen lagförda för ringa narkotikabrott är större bland de yngre än bland de äldre och tvärtom när det gäller lagförda för grova brott och brott av normalgraden. Ringa narkotikabrott²² är dock vanligast i samtliga åldersgrupper. Bland de lagförda personerna mellan 18 och 20 år uppgår de ringa narkotikabrotten till 79 procent år 2006, medan de ringa brotten bland dem som är 50 år och äldre utgör 60 procent. Grova narkotikabrott är relativt ovanliga i lagföringssammanhang bland samtliga åldersgrupper. Den åldersgrupp, som hade störst andel lagföringar för grova narkotikabrott år 2006, var gruppen 50 år och äldre med 4 procent (43 personer) grova brott. Cirka 1 procent i åldern 18–20 år dömdes för grovt narkotikabrott, vilket motsvarar 17 personer.

Ringa narkotikabrott var även för fem år sedan vanligast bland samtliga åldersgrupper. Dessutom är ringa narkotikabrott både åren 2001 och 2006 vanligare bland de yngre än bland de äldre och tvärtom för övriga svårhetsgrader. Skillnaderna i andelen lagförda för ringa brott i respektive åldersgrupp var dock mindre år 2006 jämfört med för fem år sedan.

²² Avser personer som godkänt straffreläggande eller dömts i tingsrätt för narkotikabrott.

Tabell C. Andelen personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande svårhetsgraden ringa narkotikabrott, efter ålder, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 12).

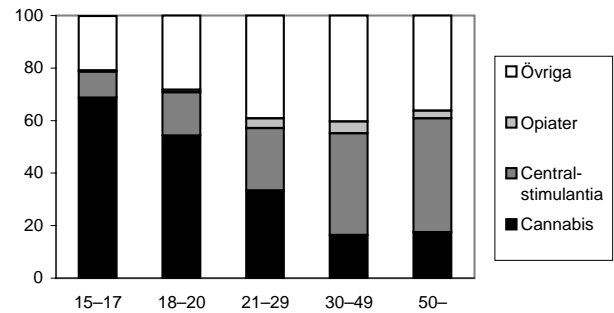
Ålder* vid lagföringen	Andel (%) ringa brott	
	2001	2006
18–20 år	85	79
21–24 år	79	74
25–29 år	76	68
30–39 år	75	63
40–49 år	73	61
50–59 år	69	60

*Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

Cannabis vanligt bland unga, amfetamin bland äldre

Cannabis var det vanligaste preparatet i lagföringarna bland de ungdomar som lagfördes för narkotikabrott år 2006. Mer än hälften (54 procent) i åldersgruppen 18–20 år lagfördes för någon typ av narkotikabrott som avsåg cannabis. Andelen personer som lagförts för narkotikabrott som avsåg cannabis, avtar successivt i respektive åldersgrupp till och med åldersgruppen 30–49 år, där andelen är 16 procent och ökar åter bland gruppen 50 år och äldre till 17 procent. Andelen personer lagförda för narkotikabrott där preparatet är amfetamin ökar successivt med åldern och är störst i åldersgruppen 50 år och äldre. Cirka 42 procent av de lagförda personerna i denna åldersgrupp lagfördes år 2006 för narkotikabrott där preparatet utgjordes av amfetamin. Motsvarande andel bland 18–20-åringarna var 12 procent.

I åldersgruppen 60 år och äldre var andelen lagförda för narkotikabrott där sömn- och rognvande preparat ingår 8 procent, till skillnad från övriga åldersgrupper där andelen var mellan 2 och 4 procent. Jämfört med övriga åldersgrupper var det en liten andel (<1 procent) bland de unga, som år 2006 lagfördes för narkotikabrott där preparatet var heroin. Heroin är dock ovanligt bland samtliga åldersgrupper i lagföringssammanhang. När det gäller alla andra preparat är andelen lagförda i princip lika stor bland alla åldersgrupper.

Figur 17. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter ålder och preparat, år 2006 (källa: Brå, tabell 22).

Mönstret när det gäller förekomsten av preparat bland de olika åldersgrupperna var år 2006 liknande som det som gällde för tio år sedan. Det innebär att andelen lagföringar med preparatet cannabis, både åren 1997 och 2006, var högre bland de yngre än bland de äldre medan förhållandet för lagföringar med amfetamin var tvärtom. Däremot är andelsnivåerna när det gäller cannabis bland samtliga grupper högre år 2006 jämfört med år 1997, utom bland åldersgruppen 30–49 år där andelen var lägre. För preparatet amfetamin är andelsnivåerna lägre år 2006 jämfört med för tio år sedan bland samtliga åldersgrupper utom bland åldersgruppen 30–49 år där andelen är högre.

Tabell D. Andelen personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande preparaten cannabis respektive amfetamin, efter ålder, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 22).

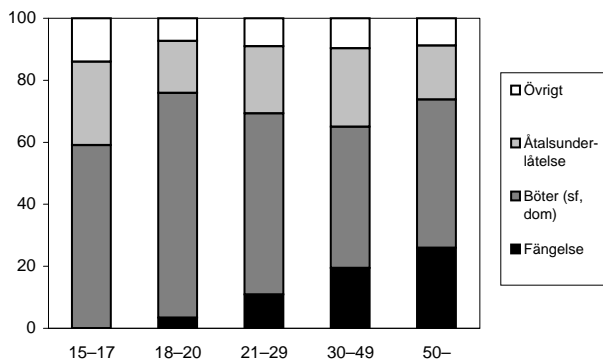
Ålder* vid lagföringen	Andel (%) cannabis		
	1997	2001	2006
18–20 år	40	40	54
21–24 år	26	31	41
25–29 år	21	20	25
30–39 år	21	18	16
40–49 år	23	19	17
50–59 år	17	19	18

Ålder* vid lagföringen	Andel (%) amfetamin		
	1997	2001	2006
18–20 år	16	10	12
21–24 år	19	13	16
25–29 år	25	19	20
30–39 år	30	27	31
40–49 år	36	32	39
50–59 år	43	42	42

*Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

Böter vanligaste påföljden för både yngre och äldre

Böter (antingen i form av dom eller strafföreläggande) är den vanligaste påföljden inom samtliga åldersgrupper. För de yngsta åldersgrupperna 18–20 år samt 21–24 år är andelen godkända strafförelägganden något högre, medan andelen böter i domstol för de äldre åldersgrupperna är vanligare. Jämfört med år 2005 har det skett en ökning av andelen godkända strafförelägganden för åldersgrupperna 25–29 år och 30–39 år, samtidigt som andelen böter i form av dom ökat för övriga åldersgrupper. Andelen lagförda inom respektive åldersgrupp som fått påföljden böter blir mindre ju äldre de lagförda personerna är utom bland åldersgruppen 50–59 år, där andelen är högre än i åldersgruppen 30–49 år. År 2006 var andelen som fått påföljden böter bland ungdomar i åldern 18–20 år cirka 73 procent

Figur 18. Andel personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och ålder vid beslutet, år 2006 (källa: Brå, tabell 9).

och därmed högst bland alla åldersgrupper. I åldersgruppen 50 år och äldre är andelen som år 2006 fått påföljden böter 48 procent. Andelen lagförda inom respektive åldersgrupp som meddelats åtalsunderlåtelse är störst för åldersgruppen 30–39 år (26 procent) och ökar med stigande ålder fram till åldersgruppen 40–49 år. Andelen personer som dömts till fängelse, inom respektive åldersgrupp, ökar med stigande ålder och är störst för åldersgruppen 50 år och äldre (25 procent). Motsvarande andel bland lagförda ungdomar i åldern 18–20 år var 3 procent (73 lagföringar). Inom den allra yngsta åldersgruppen (15–17 år) är överlämnande till vård inom socialtjänsten en relativt vanlig påföljd, 13 procent (cirka 70 lagföringar) i gruppen dömdes till denna påföljd år 2006.

Böter var även för tio år sedan den vanligaste påföljden bland samtliga åldersgrupper. Vidare är böter både åren 1997 och 2006 vanligare bland de yngre än bland de äldre, medan förhållandet för fängelse är det motsatta. Däremot är andelsnivåerna för påföljden böter högre år 2006 i jämförelse med år 1997 bland samtliga åldersgrupper utom bland åldersgruppen 40–49 år. Andelen åtalsunderlåtelser har under tioårsperioden blivit allt vanligare för de yngsta och äldsta åldersgrupperna. För lagförda personer i åldrarna 30–39 år är andelen i förhållande till övriga åldersgrupper i det närmaste oförändrad jämfört med år 1997. För påföljden fängelse är andelsnivåerna lägre år 2006 jämfört med år 1997 bland de yngre åldersgrupperna och högre bland den äldsta åldersgruppen 50–59 år.

Tabell E. Andel personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter påföljderna böter respektive fängelse och ålder, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 9).

Ålder vid lagföringen*	Andel (%) böter**			Andel (%) fängelse		
	1997	2001	2006	1997	2001	2006
18–20 år	66	71	73	7	5	3
21–24 år	55	60	62	18	14	8
25–29 år	46	52	54	22	20	14
30–39 år	44	46	47	21	24	18
40–49 år	49	44	44	21	28	21
50–59 år	38	47	48	38	33	25

* Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

** Avser böter genom dom eller godkänt strafföreläggande.

Den genomsnittliga fängelsetiden ökar i åldrarna 30–39 år

De genomsnittliga fängelsetiderna för narkotikabrott har under de senaste 10 åren långsamt ökat från 14 månader till 19 månader. År 2006 dömdes i åldersgruppen 18–20 år 76 personer till en genomsnittlig fängelsetid på 12 månader. För övriga åldersgrupper²³ var den genomsnittliga

utdömda fängelsetiden mellan 17 och 23 månader år 2006. Under de senaste 10 åren har den genomsnittliga fängelsetiden ökat framför allt i åldersgruppen 30–39 år. I denna åldersgrupp har den genomsnittliga fängelsetiden ökat från 15 månader till 23 månader. Övriga åldersgrupper uppvisar stora variationer i den genomsnittliga fängelsetiden från år till år.

Tabell F. Genomsnittlig fängelsetid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 18).

Ålder vid beslutet	Genomsnittlig fängelsetid i månader									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga åldrar*	14	14	16	17	18	19	18	20	19	19
18–20 år	6	10	13	16	15	14	20	14	16	12
21–24 år	10	13	15	17	16	20	19	19	20	17
25–29 år	16	13	16	19	22	21	21	23	22	19
30–39 år	15	16	16	17	19	20	18	21	21	23
40–49 år	16	15	14	15	18	18	17	17	17	17
50–59 år	19	13	21	18	18	20	20	22	18	17

* Inklusive grupperna 15–17 år och 60 år eller äldre som ej särredovisas då antalet lagförda i dessa grupper är få.

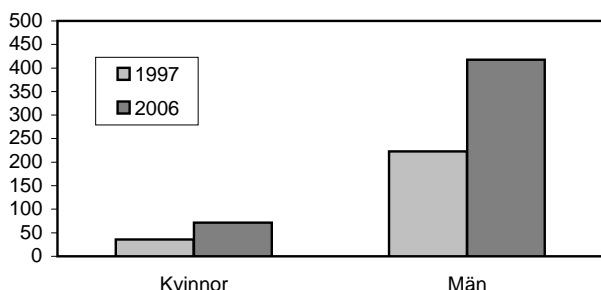
²³ Exklusive åldersgruppen 15–18 år där inga personer dömdes till fängelse år 2006.

4 Könsfördelning

Sex distribution

Antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott har mer än fördubblats

Antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott har mer än fördubblats under de senaste tio åren från 1 600 till 3 200. Antalet män lagförda för narkotikabrott har ökat från drygt 9 700 till drygt 18 800 under motsvarande period, en ökning som motsvarar 93 procent. Majoriteten av samtliga lagförda personer för narkotikabrott är således män. Eftersom den antalsmässiga ökningen är ungefär lika stor för kvinnor så är andelen kvinnor av det totala antalet personer lagförda för narkotikabrott ungefär densamma, cirka 14–15 procent, de båda åren 1997 och 2006. Detta kan jämföras med andelen kvinnor av det totala antalet lagföringar, som inte enbart avser narkotikabrott, som har legat runt 16–18 procent under samma period.

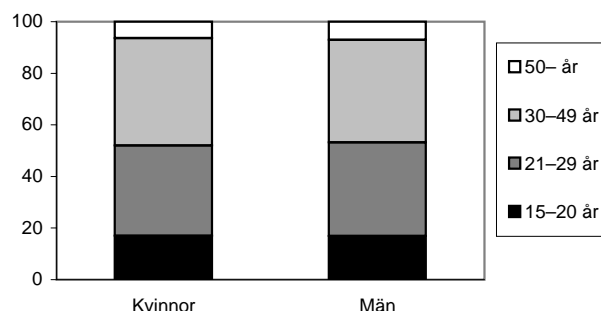
Figur 19. Antal personer lagförda för narkotikabrott efter kön per 100 000 av medelfolkmängden, åren 1997 och 2006 (källa: Brå, tabell 3).

Små skillnader i åldersfördelning

Det är små skillnader mellan könen när det gäller ålder vid lagföringstillfället. En något större andel av samtliga kvinnor, jämfört med andelen av samtliga män, som lagfördes för narkotikabrott var år 2006 i åldern 40–49 år. Andelen lagförda kvinnor i denna åldersgrupp var 20 procent, medan andelen män i samma åldersgrupp var 18 procent. Av samtliga, drygt 4 050 personer, i åldern 40–49 år, som lagfördes för narkotikabrott år 2006, var knappt 670 kvinnor. På samma sätt är det en något större andel män i åldersgruppen 25–39 år respektive 50 år och äldre, som jäm-

fört med andelen kvinnor i dessa åldersgrupper lagfördes för narkotikabrott år 2006.

Den genomsnittliga åldern för personer lagförda för narkotikabrott år 2006 var 32,2 år för kvinnor och 31,8 år för män²⁴. Under de senaste 10 åren har utvecklingen av åldersfördelningen bland män och kvinnor lagförda för narkotikabrott varit i stort sett likartad. Skillnaden är att bland män har andelen yngre lagförda män i åldersgruppen 15–17 år ökat mest, medan bland kvinnor har andelen äldre lagförda kvinnor äldre än 40 år ökat mest.

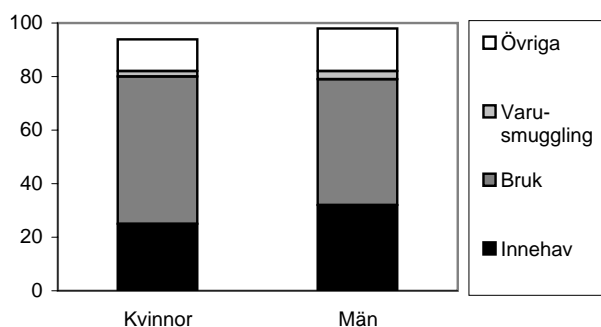
Figur 20. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter kön och ålder, år 2006 (källa: Brå, tabell 3, 4 och 5).

Kvinnor lagförs oftare för bruk, män för innehav

Både bland män och bland kvinnor, lagförda för narkotikabrott, är bruk den vanligaste typen av gärning. Bland kvinnor är andelen lagförda för bruk dock något högre än bland männen. Cirka 61 procent av samtliga kvinnor lagförda för narkotikabrott blev lagförda för enbart bruk av narkotika. Motsvarande siffra för män var 52 procent. Andelen lagförda för enbart innehav av narkotika är däremot större bland män (29 procent) än bland kvinnor (25 procent). Samma förhållande gäller för övriga gärningar (som bland annat innefattar gärningarna framställning, medhjälp och överlåtelse) där andelen lagförda män (16 procent) är större än andelen

²⁴ Beräknat efter klassmittsmedelvärde i åldersgrupper.

lagförda kvinnor (12 procent). För varusmuggling är skillnaderna mellan könen små.

Figur 21. Andel personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott efter kön och gärning, år 2006 (källa: Brå, tabell 12, 13 och 14).

Under hela den senaste tioårsperioden har bruk och innehav varit de vanligaste gärningarna bland män och kvinnor lagförda för narkotikabrott. Gärningen innehav var något vanligare även för tio år sedan bland männen (32 procent) jämfört med bland kvinnorna (25 procent). Både bland männen och bland kvinnorna är andelen lagförda för bruk högre år 2006 jämfört med 1997. Under de senaste åren har andelen lagförda för bruk varit högre bland kvinnor än bland män. För gärningen innehav gäller det motsatta, det vill säga andelen har sjunkit både bland män och bland kvinnor men är något högre bland männen än bland kvinnorna.

Tabell G. Andel personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande gärningarna bruk respektive innehav, efter kön, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 12).

Kön	Andel (%) bruk		
	1997	2001	2006
Kvinnor	42	50	61
Män	34	38	52

Kön	Andel (%) innehav		
	1997	2001	2006
Kvinnor	32	26	25
Män	38	31	29

Skillnader i typ av gärning mellan könen återspeglas i brottens svårhetsgrad. Bruk räknas som ringa narkotikabrott i 85 procent av fallen år 2006, och fler kvinnor än män lagfördes för bruk år 2006. Följaktligen lagfördes kvinnor därför i större utsträckning än män för ringa

narkotikabrott. Cirka 76 procent av kvinnorna lagförda för narkotikabrott har lagförts för ringa brott under år 2006, motsvarande siffra bland männen är 67 procent. Vid jämförelser av strukturen i narkotikabrottsligheten mellan män och kvinnor är det viktigt att komma ihåg att antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott är betydligt mindre (drygt 3 200 lagförda) än antalet män (drygt 18 800 lagförda).

För tio år sedan var ringa narkotikabrott²⁵ vanligast bland både män och kvinnor. Kvinnornas andel vid ringa narkotikabrott har däremot alltid under tioårsperioden varit högre än männens. För narkotikabrott av normalgraden och för grova narkotikabrott har i stället männens andel hela tiden varit högre än kvinnornas under perioden mellan åren 1997 och 2006. Andelen grova narkotikabrott har dessutom under tioårsperioden legat på en konstant nivå bland både kvinnor och män.

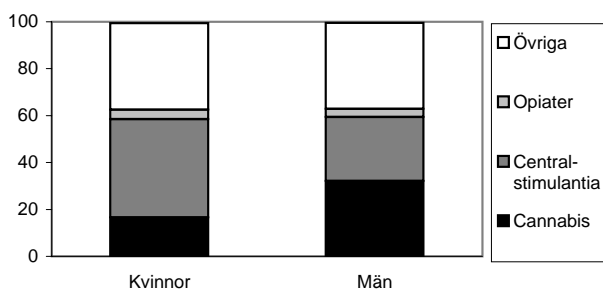
Tabell H. Andel personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande svårhetsgraden ringa narkotikabrott, efter kön, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 12).

Kön	Andel (%) ringa bruk		
	1997	2001	2006
Kvinnor	82	81	76
Män	78	77	67

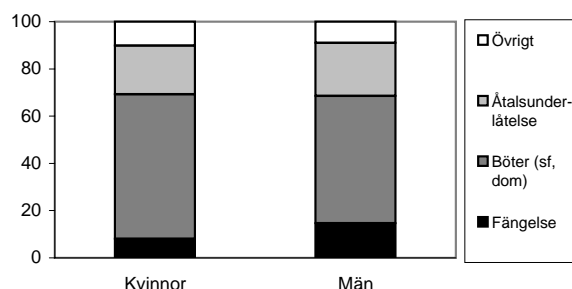
Cannabis vanligare bland män, amfetamin bland kvinnor

Cannabis är vanligare bland män än bland kvinnor i narkotikalagföringarna. Bland de män som år 2006 lagfördes för narkotikabrott utgjorde cannabis 32 procent av preparaten, medan andelen cannabis bland kvinnor var 17 procent. Bland kvinnor förekommer i stället amfetamin oftare. För 39 procent av de kvinnor som lagfördes för narkotikabrott var preparatet amfetamin. Bland männen utgjorde amfetamin cirka 22 procent av preparaten. Kokain är något vanligare bland män (cirka 3 procent) än bland kvinnor (cirka 1 procent) i narkotikalagföringarna. Lagföringar med kokain är dock till antalet få, särskilt för kvinnor (36 lagföringar). När det gäller resterande preparat är andelarna i stort sett lika bland män och kvinnor.

²⁵ Avser endast personer som godkänt straffreläggande eller dömts i tingsrätt då kön inte går att urskilja för åtalsunderlåtelse.

Figur 22. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter kön och preparat, år 2006 (källa: Brå, tabell 22, 23 och 24).

Figur 23. Andel personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott efter huvudpåföljd och kön, år 2006 (källa: Brå, tabell 10 och 11).

Mindre andel fängelsedömda bland kvinnor

Böter (antingen genom dom eller strafföreläggande) är den vanligaste påföljden för både män och kvinnor, men förekommer något oftare bland kvinnor (61 procent) än bland män (54 procent). Knappt 58 procent (närmare 850 kvinnor) av kvinnorna godkände ett utfärdat strafföreläggande, medan övriga 42 procent (620 kvinnor) dömdes till böter i domstol. För männen var andelen som godkände ett utfärdat strafföreläggande lite högre än för kvinnorna, närmare 62 procent (drygt 4 000 män). I stället var andelen som dömdes till böter i domstol lite lägre bland männen, 38 procent (knappt 2 500 män).

För åtalsunderlåtelse är andelen lagförda bland män 22 procent och bland kvinnor 21 procent. Skillnader mellan könen avseende påföljder är tydligast när det gäller fängelsestraffen²⁶. Av de kvinnor som lagfördes för narkotikabrott år 2006 dömdes 8 procent (drygt 200 dömda kvinnor) till fängelse, medan motsvarande siffra för männen var knappt 15 procent (drygt 1 770 dömda män).

En uppenbar anledning till skillnader i påföljder mellan män och kvinnor är att de lagförs för olika typer av narkotikabrott. Andelen personer lagförda för bruk av narkotika är exempelvis större bland kvinnor än bland män (se föregående stycke)²⁷.

Böter var även för tio år sedan den vanligaste påföljden såväl bland män som bland kvinnor. Dessutom är böter både åren 1997 och 2006 vanligare bland kvinnor än bland män medan förhållandet avseende fängelse är det motsatta. Däremot är andelsnivåerna för påföljden böter högre år 2006 i jämförelse med år 1997 både bland män och bland kvinnor. Sett i ett tioårs-perspektiv är andelen meddelade åtalsunderlåtelser oförändrad bland kvinnor och män. För påföljden fängelse är däremot andelsnivåerna lägre år 2006 jämfört med år 1997 både bland män och bland kvinnor.

Tabell I. Andel personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter påföljderna böter respektive fängelse och kön, åren 1997, 2001 och 2006 (källa: Brå, tabell 10 och 11).

Kön	Andel (%) böter*		
	1997	2001	2006
Kvinnor	57	60	61
Män	50	54	54

Kön	Andel (%) fängelse		
	1997	2001	2006
Kvinnor	11	12	8
Män	20	19	15

* Avser böter genom dom eller godkänt strafföreläggande.

Skillnader i fängelsetidens längd mellan könen

Av de personer som dömdes till fängelse för narkotikabrott år 2006 dömdes kvinnorna i genomsnitt till 17 månaders fängelse medan männen i genomsnitt dömdes till 19 månaders fängelse. Antalet kvinnor som dömts till fängelse år 2006 var dock litet, drygt 200 personer, medan antalet män var drygt 1 770. Den genomsnittliga

²⁶ Avser enbart de lagföringar där narkotikabrottet var huvudbrott.

²⁷ Siffrorna för påföljder grundar sig enbart på de brott där narkotikabrottet är huvudbrott. Se utförligare förklaring i kapitlet "Statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet" under rubrikerna "Huvudbrott" och "Huvudpåföljd".

fängelsetiden för samtliga dömda personer har långsamt ökat från 14 månader år 1997 till 19 månader år 2006. För kvinnorna har den genomsnittliga fängelsetiden varierat mellan 12 och 15

månader mellan åren 1997 och 2003. De senaste åren har den genomsnittliga fängelsetiden för dömda kvinnor varit något längre, 18 månader år 2004 och 17 månader åren 2005–2006.

Tabell J. Genomsnittlig fängelsetid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter kön, åren 1997–2006 (källa: Brå, tabell 18,19 och 20).

Kön	Genomsnittlig fängelsetid i månader									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga	14	14	16	17	18	19	18	20	19	19
Kvinnor	13	13	15	15	12	14	15	18	17	17
Män*	20	20	19

* Uppgift om genomsnittlig fängelsetid för män saknas åren 1997–2006.

Tabellförteckning

List of tables

Tabell 1	Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och kön, åren 1997–2006	36
	Persons found guilty of drug offences, by sanction and sex where the drug offence was the principal offence, 1997–2006	
Tabell 2	Personer lagförda för narkotikabrott, efter typ av gärning, åren 1997–2006	37
	Persons found guilty of drug offences, by type of offence, 1997–2006	
Tabell 3	Personer lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006	38
	Persons found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006	
Tabell 4	Kvinnor lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006	38
	Women found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006	
Tabell 5	Män lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006.....	39
	Men found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006	
Tabell 6	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1997–2006	39
	Persons sentenced to imprisonment of drug offences, by term of imprisonment (months) where the drug offence was the principal offence, 1997–2006	
Tabell 7	Personer lagförda för narkotikabrott, efter region, åren 1997–2006.....	40
	Persons found guilty of drug offences, by geographical region, 1997–2006	
Tabell 8	Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat, åren 1997–2006	41
	Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court by type of substance, 1997–2006	
Tabell 9	Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006.....	42
	Persons found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 10	Kvinnor lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006.....	43
	Women found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 11	Män lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006.....	44
	Men found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 12	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006	45
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006	

Tabell 13	Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006	46
	Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006	
Tabell 14	Män som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006	47
	Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006	
Tabell 15	Personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2006	48
	Persons sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 16	Kvinnor dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2006	49
	Women sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 17	Män dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2006	50
	Men sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006	
Tabell 18	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006	51
	Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006	
Tabell 19	Kvinnor dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006	51
	Women sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006	
Tabell 20	Män dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006	52
	Men sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006	
Tabell 21	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och fängelsetidens längd i månader, år 2006	53
	Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by type of offence and term of imprisonment (months), 2006	
Tabell 22	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006	54
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006	
Tabell 23	Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006	54
	Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006	
Tabell 24	Män som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006	55
	Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006	

Tabell 25	Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2006	56
	Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2006	
Tabell 26	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2006	57
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and substance weight, 2006	

Korrigerade tabeller för år 2005

Tabell 27	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	58
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	
Tabell 28	Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	58
	Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	
Tabell 29	Män som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	59
	Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	
Tabell 30	Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2005	60
	Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2005	
Tabell 31	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2005	61
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and substance weight, 2005	

Teckenförklaring till tabellerna

Explanation of symbols

–	Noll	Nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Less than half of unit
..	Ingen uppgift tillgänglig	Not available
.	Ingen adekvat uppgift finns	Not applicable

Tabeller

Tables

Tabell 1
Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och kön, åren 1997–2006
 Persons found guilty of drug offences, by sanction and sex where the drug offence was the principal offence, 1997–2006

Huvudpåföljd	År										
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	7 435	8 000	7 923	8 808	8 988	10 629	11 115	11 497	12 470	14 474	
därav kvinnor, antal	1 216	1 332	1 253	1 424	1 425	1 706	1 747	1 822	2 015	2 393	
kvinnor, procent	16	17	16	16	16	16	16	16	16	17	
män, antal	6 219	6 668	6 670	7 384	7 563	8 923	9 368	9 675	10 455	12 080	
män, procent	84	83	84	84	84	84	84	84	84	83	
Domar	3 033	3 445	3 984	4 086	4 529	5 028	5 478	5 626	5 841	6 392	
Fängelse	1 368	1 413	1 405	1 424	1 609	1 800	2 001	2 029	1 975	1 959	
Sluten ungdomsvård	1	1	5	4	1	2	8	-	
Rättspsykiatrisk vård	7	11	10	9	8	14	17	13	9	12	
därav med utskrivningsprövning	7	4	3	6	9	7	6	5	
Skyddstillsyn	405	486	499	530	608	682	687	674	664	768	
därav med fängelse	20	31	19	28	36	41	37	21	23	19	
med kontraktsvård	60	70	70	62	84	88	109	108	117	146	
med samhällstjänst	25	20	41	61	81	94	90	80	100	110	
Villkorlig dom	92	115	128	168	190	204	159	168	171	176	
därav med samhällstjänst	40	77	98	118	94	93	98	110	
Överlämnande till vård inom socialtjänsten	76	42	81	73	94	103	96	104	107	86	
därav med ungdomstjänst	7	10	14	10	14	15	9	9	
Överlämnande till vård enligt LVM	..	5	1	2	2	1	2	1	5	6	
Böter	942	1 154	1 671	1 677	1 823	1 988	2 293	2 399	2 685	3 102	
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	142	218	186	200	189	232	221	236	217	283	
därav avseende fängelse	42	56	50	52	50	75	63	53	57	92	
avseende sluten ungdomsvård	-	-	1	-	-	1	1	-	
avseende skyddstillsyn	97	157	135	146	134	152	155	179	154	185	
avseende villkorlig dom	3	5	1	2	4	5	2	3	5	6	
Övrigt	1	1	2	2	1	-	1	-	-	-	
Strafförelägganden	2 839	2 992	2 592	3 210	3 107	3 766	3 591	3 762	4 313	4 876	
därav med villkorlig dom	-	-	1	1	1	-	-	1	1	1	
Åtalsunderlåtelse	1 563	1 563	1 347	1 512	1 352	1 835	2 046	2 109	2 316	3 206	

Tabell 2
Personer lagförda för narkotikabrott, efter typ av gärning, åren 1997–2006
 Persons found guilty of drug offences, by type of offence, 1997–2006

Typ av gärning	År ¹									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002 ²	2003	2004	2005	2006
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	11 295	11 942	12 340	13 216	14 042	16 009	17 013	17 466	18 818	21 684
därav ringa brott, antal	8 998	9 551	9 843	10 813	11 127	12 596	13 429	13 645	13 774	16 002
ringa brott, andel (%)	80	80	80	82	79	79	79	78	73	74
normalt brott, antal	2 014	2 127	2 210	2 075	2 548	2 973	3 132	3 336	4 609	5 248
grovt brott, antal	283	264	287	328	367	440	452	485	435	434
Domar och strafförelägganden	9 448	10 144	10 771	11 326	12 320	13 891	14 491	14 774	15 877	17 619
därav ringa brott, antal	7 439	7 975	8 478	8 962	9 541	10 768	11 252	11 249	10 952	12 065
ringa brott, andel (%)	79	79	79	79	77	78	78	76	69	68
Bruk	3 290	3 707	4 077	4 460	4 898	5 303	5 816	6 525	7 716	9 397
därav ringa brott	3 265	3 684	4 043	4 441	4 832	5 242	5 773	6 293	6 589	7 834
Innehav	3 545	3 772	3 636	3 626	3 771	4 195	4 590	4 531	4 837	5 021
därav ringa brott	2 603	2 708	2 676	2 609	2 715	3 016	3 351	3 166	2 931	3 005
Innehav, bruk	1 052	1 156	1 279	1 291	1 357	1 544	1 641	1 580	1 522	1 291
därav ringa brott	902	984	1 044	1 089	1 076	1 241	1 366	1 352	1 074	846
Överlåtelse, överlåtelse och innehav	558	599	701	685	749	917	963	948	842	965
därav ringa brott	61	45	58	34	36	38	38	53	36	32
Innehav, bruk och överlåtelse	116	133	150	141	161	143	148	109	102	102
därav ringa brott	22	21	20	27	25	14	29	9	10	12
Framställning	20	9	29	15	10	7	6	18	25	17
därav ringa brott	17	8	14	6	6	2	2	5	5	7
Narkotikasmuggling	590	560	639	770	968	1 495	982	657	556	509
därav ringa brott	498	463	567	697	766	1 181	669	343	277	305
Övriga brott och kombinationer	277	208	260	338	406	287	345	406	277	317
därav ringa brott	71	62	56	59	85	34	22	28	30	24
Åtalsunderlåtelse³	1 847	1 798	1 569	1 890	1 722	2 118	2 522	2 692	2 941	4 065
därav ringa brott	1 559	1 576	1 365	1 851	1 586	1 828	2 177	2 396	2 822	3 937
ringa brott, andel (%)	84	88	87	98	92	86	86	89	96	97

¹ Summeringarna av ringa narkotikabrott, narkotikabrott av normalgraden och grovt narkotikabrott är korrigerade.

² Siffror för år 2002 gällande åtalsunderlåtelse är korrigerade.

³ Avser enbart brott mot narkotikastrafflagen (NSL 1968:64).

Tabell 3
Personer lagförda för narkotikabrott efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006
 Persons found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006

Ålder vid beslutet	År									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga personer	11 359	12 175	12 470	13 435 ¹	14 138	16 103 ¹	17 151	17 670 ¹	19 170	22 064
därav kvinnor, antal	1 606	1 807	1 747	1 944	1 997	2 318	2 428	2 536	2 840	3 258
kvinnor, andel (%)	14	15	14	14	14	14	14	14	15	15
män, antal	9 753	10 368	10 723	11 491	12 141	13 785	14 723	15 134	16 330	18 806
män, andel (%)	86	85	86	86	86	86	86	86	85	85
15–17	507	491	552	640	747	769	723	776	832	795
18–20	1 229	1 291	1 370	1 627	1 907	2 060	2 131	2 192	2 624	2 935
21–24	1 749	1 984	2 042	2 380	2 695	3 100	3 317	3 385	3 744	4 244
25–29	1 890	1 962	1 909	2 098	2 093	2 567	2 786	2 955	3 146	3 718
30–39	3 817	3 898	3 812	3 780	3 626	4 092	4 251	4 111	4 065	4 778
40–49	1 832	2 136	2 326	2 411	2 511	2 785	3 104	3 278	3 529	4 054
50–	335	413	459	497	559	729	839	972	1 230	1 540

¹ Inkluderar även personer där ålder är okänd.

Tabell 4
Kvinnor lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006
 Women found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006

Ålder vid beslutet	År									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga kvinnor	1 606	1 807	1 747	1 944	1 997	2 318	2 428	2 536 ¹	2 840	3 258
15–17	113	114	117	120	145	159	139	149	186	128
18–20	180	195	209	247	294	306	339	326	408	427
21–24	255	283	261	320	318	424	405	452	519	613
25–29	251	281	238	287	261	314	320	374	384	526
30–39	545	616	557	556	545	601	652	612	594	688
40–49	231	273	322	349	382	424	479	516	583	666
50–	31	45	43	65	52	90	94	106	166	210

¹ Inkluderar även personer där ålder är okänd.

Tabell 5

Män lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1997–2006

Men found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1997–2006

Ålder vid beslutet	År									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga män	9 753	10 368	10 723	11 491 ¹	12 141	13 785 ¹	14 723	15 134	16 330	18 806
15–17	394	377	435	520	602	610	584	627	646	667
18–20	1 049	1 096	1 161	1 380	1 613	1 754	1 792	1 866	2 216	2 508
21–24	1 494	1 701	1 781	2 060	2 377	2 676	2 912	2 933	3 225	3 631
25–29	1 639	1 681	1 671	1 811	1 832	2 253	2 466	2 581	2 762	3 192
30–39	3 272	3 282	3 255	3 224	3 081	3 491	3 599	3 499	3 471	4 090
40–49	1 601	1 863	2 004	2 062	2 129	2 361	2 625	2 762	2 946	3 388
50–	304	368	416	432	507	639	745	866	1 064	1 330

¹Inkluderar även personer där ålder är okänd.

Tabell 6

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1997–2006

Persons sentenced to imprisonment of drug offences, by term of imprisonment (months) where the drug offence was the principal offence, 1997–2006

Fängelsetidens längd ¹	År ²									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga dömda till fängelse	1 395	1 452	1 424	1 452	1 645	1 841	1 990	2 002	1 889	1 886
högst 2 månader	374	354	256	242	273	290	354	326	342	359
mer än 2, högst 6 månader	444	500	475	487	494	572	636	617	574	582
mer än 6, högst 12 månader	228	244	273	259	340	369	369	380	379	358
mer än 12, högst 24 månader	119	144	188	167	189	210	218	232	199	194
mer än 24 månader	230	210	232	297	349	400	413	447	395	393

¹Fängelse inkl. skyddsstillsyn med anstaltsbehandling resp. fängelse.²Summeringen för samtliga år är korrigerad.

Tabell 7
Personer lagförda för narkotikabrott, efter region, åren 1997–2006
 Persons found guilty of drug offences, by geographical region, 1997–2006

Region	År									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hela landet	11 359	12 175	12 470	13 435	14 138	16 103	17 151	17 670	19 170	22 064
därav storstadslänen ¹ , antal	7 264	7 810	7 624	7 953	8 626	9 931	10 556	10 787	11 350	12 975
storstadslänen ¹ , procent	64	64	61	59	61	62	62 ²	61	59	59
Län										
Stockholms län	3 247	3 320	3 260	3 246	3 214	4 037	4 671	4 631	4 906	5 514
Uppsala län	333	291	363	453	408	475	575	593	769	831
Södermanlands län	351	491	519	507	433	474	470	406	571	578
Östergötlands län	558	579	636	732	738	811	781	831	892	1 030
Jönköpings län	254	282	235	295	276	332	379	506	399	361
Kronobergs län	114	126	148	156	191	167	183	167	208	328
Kalmar län	216	208	223	344	316	353	303	301	323	369
Gotlands län	54	58	61	61	75	91	94	75	102	150
Blekinge län	156	164	160	195	249	216	242	215	226	306
Skåne län ³	2 293	2 360	2 316	2 471	2 867	3 038	2 766	3 088	3 280	3 901
Hallands län	139	172	198	318	259	281	358	359	332	472
Västra Götalands län ⁴	1 724	2 130	2 048	2 236	2 545	2 856	3 119	3 068	3 164	3 560
Värmlands län	258	262	354	447	409	452	366	412	459	590
Örebro län	354	359	331	363	478	570	615	723	880	1 004
Västmanlands län	269	248	278	279	243	329	439	593	665	637
Dalarnas län ⁵	241	231	211	189	233	260	289	292	328	400
Gävleborgs län	311	342	388	418	482	551	514	430	482	580
Västernorrlands län	162	199	293	299	209	196	226	188	279	537
Jämtlands län	77	68	77	76	87	149	142	147	177	105
Västerbottens län	115	122	179	185	256	289	350	299	350	346
Norrbottnens län	133	163	192	165	170	176	269	346	378	465

¹ Stockholms län, Västra Götalands län samt Skåne län. Se not 3 och 4.

² Siffror för år 2003 avseende procentangivelse är korrigerade.

³ Skåne län trädde i kraft 1997-01-01. Värden för åren före 1997 är summeringar av Malmöhus län och Kristianstads län.

⁴ Västra Götalands län trädde i kraft 1998-01-01. Värden för åren före 1998 är summeringar av Göteborgs och Bohus län, Skaraborgs län och Älvsborgs län.

⁵ Före år 1997 Kopparbergs län.

Tabell 8
Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom efter typ av preparat, åren 1997–2006

Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court by type of substance, 1997–2006

Preparat ¹	År									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Samtliga preparat	13 782	15 029	15 773	17 061	19 152	21 484	22 566	22 670	24 188 ⁴	26 038
<i>Cannabis</i>	4 756	5 287	5 735	6 111	6 432	7 369	7 619	7 940	8 773	9 402
<i>Centralstimulantia</i>										
Amfetamin	4 860	5 389	5 472	5 352	5 791	6 397	6 742	7 149	7 635	8 524
Kokain	175	248	322	401	466	650	761	1 047	1 031	1 242
Kat	153	166	178	138	163	220	264	216	205	199
Fenmetrazin	165	127	126	53	63	38	22	6	6	3
Ecstasy	474	286	332	982	1 291	1 296	1 315	1 169	823	554
Metylfenidat	-	-	3	1	4	3	11	4	3	16
Övriga	40	24	47	82	189	179	3	7	106	3
<i>Opiater</i>										
Heroin	1 068	1 243	1 248	1 256	1 359	1 348	1 299	1 178	1 143	1 173
Morfin/råmorfin	216	203	209	245	246	348	387	307	460	601
Råopium	41	45	58	71	64	59	64	69	59	58
Övriga	175	164	191	212	255	329	428	474	581	645
<i>Hallucinogener</i>										
LSD	188	124	77	85	100	37	23	29	37	22
Meskalin	-	-	-	1	2	1	2	1	-	1
Övriga	17	22	33	56	113	144	91	42	42	47
GHB ²	58	199	196	108	166	141	200
Sömn- och rogvivande medel och övriga preparat	1 335	1 642	1 674	1 891	2 194	2 805	3 307	2 758	3 084	3 208
Preparat okänt	119	59	68	66	221	65	120	108	60	140

¹ Om en och samma lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas varje enskilt preparat.

² GHB narkotikaklassades i februari år 2000.

³ Siffran för övrig centralstimulantia är korrigerad.

⁴ Samtliga siffror för år 2005 har korrigerats.

TABELLER

Tabell 9

Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006

Persons found guilty of drug offence, by principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, and age by time of decision, 2006

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	542	2 148	3 010	2 458	2 904	2 419	885	108	14 474	13 556
Domar	147	709	1 164	1 144	1 409	1 260	489	70	6 392	6 239
Fängelse	-	73	245	349	529	505	225	33	1 959	1 900
Sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rättsspsykiatrisk vård	-	-	4	2	2	2	-	-	12	12
därav med utskrivningsprövning	-	-	1	-	1	2	1	-	5	5
Skyddstillsyn	4	98	140	150	179	149	44	4	768	768
därav med fängelse	-	3	6	4	3	3	-	-	19	19
med kontraktsvård	-	13	24	29	44	25	10	1	146	146
med samhällstjänst	-	22	39	21	11	13	4	-	110	110
Villkorlig dom	-	17	42	41	28	27	14	7	176	176
därav med samhällstjänst	-	9	33	27	17	14	8	2	110	110
Överlämnande till vård inom socialtj.	69	17	-	-	-	-	-	-	86	85
därav med ungdomstjänst	5	4	-	-	-	-	-	-	9	9
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	3	1	2	-	-	-	6	6
Böter	71	478	671	548	602	518	192	22	3 102	3 014
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	3	26	59	53	67	59	12	4	283	278
därav avseende fängelse	-	3	12	17	29	24	6	1	92	91
avseende sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
avseende skyddstillsyn	3	23	44	34	37	35	6	3	185	181
avseende villkorlig dom	-	-	3	2	1	-	-	-	6	6
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	249	1 080	1 203	775	754	554	236	25	4 876	4 555
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Åtalsunderlåtelse	146	359	643	539	741	605	160	13	3 206	2 742
17 § LUL	113	14	-	-	-	-	-	-	127	124
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	2	8	8	18	14	10	8	-	68	68
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	31	334	630	519	727	590	150	13	2 994	2 533
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	2	-	-	2	1	-	5	5
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	2	3	2	-	2	1	-	10	10
20 kap. 7 § RB (okänt st)	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 10

Kvinnor lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006

Women found guilty of drug offence, by principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, and age by time of decision, 2006

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	108	361	490	381	454	444	140	15	2 393	2 225
Domar	35	127	177	174	221	226	89	7	1 056	1 024
Fängelse	-	8	18	27	46	60	33	2	194	192
Sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rättspsykiatrisk vård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
därav med utskrivningsprövning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skyddstillsyn	-	15	17	28	30	33	8	1	132	132
därav med fängelse	-	-	-	3	2	2	-	-	7	7
med kontraktsvård	-	2	3	6	5	4	2	1	23	23
med samhällstjänst	-	5	1	1	3	-	2	-	12	12
Villkorlig dom	-	3	8	7	8	4	4	1	35	35
därav med samhällstjänst	-	2	6	3	2	-	2	-	15	15
Överlämnande till vård inom socialtj.	20	5	-	-	-	-	-	-	25	24
därav med ungdomstjänst	1	1	-	-	-	-	-	-	2	2
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	-	1	1	-	-	-	2	2
Böter	15	93	124	103	126	113	43	3	620	593
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	-	3	10	8	10	16	1	-	48	46
därav avseende fängelse	-	-	2	-	4	1	-	-	7	7
avseende sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
avseende skyddstillsyn	-	3	8	8	6	15	1	-	41	39
avseende villkorlig dom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	46	186	223	108	125	115	33	6	842	777
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Åtalsunderlåtelse	27	48	90	99	108	103	18	2	495	424
17 § LUL	25	5	-	-	-	-	-	-	30	30
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	-	5	2	6	1	2	-	-	16	16
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	2	37	88	93	107	98	18	2	445	374
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	1	-	-	-	1	-	-	2	2
20 kap. 7 § RB (okänt st)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 11

Män lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2006

Men found guilty of drug offence, by principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, and age by time of decision, 2006

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	434	1 787	2 520	2 077	2 450	1 975	745	93	12 081	11 311
Domar	112	582	987	970	1 188	1 034	400	63	5 336	5 215
Fängelse	-	65	227	322	483	445	192	31	1 765	1 708
Sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rättspsykiatrisk vård	-	-	4	2	2	2	2	-	12	12
därav med utskrivningsprövning	-	-	1	-	1	2	1	-	5	5
Skyddstillsyn	4	83	123	122	149	116	36	3	636	636
därav med fängelse	-	3	6	1	1	1	-	-	12	12
med kontraktsvård	-	11	21	23	39	21	8	-	123	123
med samhällstjänst	-	17	38	20	8	13	2	-	98	98
Villkorlig dom	-	14	34	34	20	23	10	6	141	141
därav med samhällstjänst	-	7	27	24	15	14	6	2	95	95
Överlämnande till vård inom socialtj.	49	12	-	-	-	-	-	-	61	60
därav med ungdomstjänst	4	3	-	-	-	-	-	-	7	7
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	3	-	-	1	-	-	4	4
Böter	56	385	547	445	476	405	149	19	2 482	2 421
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	3	23	49	45	57	43	11	4	235	232
därav avseende fängelse	-	3	10	17	25	23	6	1	85	84
avseende sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
avseende skyddstillsyn	3	20	36	26	31	20	5	3	144	142
avseende villkorlig dom	-	-	3	2	1	-	-	-	6	6
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	203	894	980	667	629	439	203	19	4 034	3 778
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Åtalsunderlåtelse	119	311	553	440	633	502	142	11	2 711	2 318
17 § LUL	88	9	-	-	-	-	-	-	97	94
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	2	3	6	12	13	8	8	-	52	52
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	29	297	542	426	620	492	132	11	2 549	2 159
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	2	-	-	-	1	-	3	3
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	1	3	2	-	1	1	-	8	8
20 kap. 7 § RB (okänt st)	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 12

Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Samtliga gärningar	623	2 483	3 439	2 968	3 705	3 146	1 127	128	17 619
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	517	1 931	2 448	1 971	2 268	1 903	663	59	11 760
Innehav	77	373	563	488	594	610	267	33	3 005
Bruk	411	1 430	1 707	1 306	1 469	1 147	340	24	7 834
Överlåtelse	3	2	1	3	2	1	3	1	16
Framställning	-	3	1	2	1	-	-	-	7
Medhjälp, transport m.m.	2	-	2	-	-	3	-	-	7
Innehav, bruk	19	115	161	168	193	137	52	1	846
Innehav, överlåtelse	2	2	6	1	3	2	-	-	16
Innehav, bruk och överlåtelse	2	4	2	2	2	-	-	-	12
Övriga kombinationer	1	2	5	1	4	3	1	-	17
Narkotikabrott (NSL 1§)	97	475	820	834	1 197	1 108	404	54	4 989
Innehav	15	117	276	327	525	502	191	30	1 983
Bruk	52	222	305	243	340	301	93	7	1 563
Överlåtelse	2	15	10	24	18	16	6	3	94
Framställning	-	-	1	-	2	4	-	-	7
Medhjälp, transport m.m.	4	11	11	11	9	10	3	1	60
Innehav, bruk	13	32	78	83	123	87	26	2	444
Innehav, överlåtelse	7	56	94	105	131	155	70	10	628
Innehav, bruk och överlåtelse	1	15	23	11	17	9	6	-	82
Övriga kombinationer	3	7	22	30	32	24	9	1	128
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	1	14	55	67	111	70	34	9	361
Innehav	-	2	9	5	8	4	4	1	33
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	-	2	5	3	5	2	-	17
Framställning	-	-	-	2	1	-	-	-	3
Medhjälp, transport m.m.	-	1	10	12	18	10	1	2	54
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Innehav, överlåtelse	1	9	26	36	62	36	20	4	194
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	1	1	3	-	2	1	8
Övriga kombinationer	-	2	7	6	16	15	4	1	51
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	5	30	85	60	82	31	12	-	305
Narkotikasmuggling (SML 6§)	3	30	22	24	24	18	5	5	131
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	3	9	12	23	16	9	1	73
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglingslagen

Tabell 13

Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006

Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15–17	18–20	21–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–	
Samtliga gärningar	94	371	508	397	538	526	167	16	2 617
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	87	310	420	298	375	361	104	11	1 966
Innehav	7	59	71	56	75	99	41	7	415
Bruk	78	233	331	213	268	235	57	3	1 418
Överlåtelse	-	-	-	1	-	-	2	-	3
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medhjälp, transport m.m.	1	-	1	-	-	2	-	-	4
Innehav, bruk	1	15	17	27	30	24	4	1	119
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, bruk och överlåtelse	-	1	-	1	1	-	-	-	3
Övriga kombinationer	-	2	-	-	1	1	-	-	4
Narkotikabrott (NSL 1§)	6	45	75	79	147	152	58	2	564
Innehav	-	13	25	31	71	67	34	1	242
Bruk	3	19	33	29	40	45	7	-	176
Överlåtelse	-	1	-	2	-	1	2	-	6
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medhjälp, transport m.m.	2	-	2	1	2	1	1	-	9
Innehav, bruk	-	6	6	4	14	7	7	-	44
Innehav, överlåtelse	1	5	6	9	14	27	4	1	67
Innehav, bruk och överlåtelse	-	1	-	1	1	1	1	-	5
Övriga kombinationer	-	-	3	2	5	3	2	-	15
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	1	2	6	8	5	8	3	1	34
Innehav	-	-	1	1	-	1	-	-	3
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medhjälp, transport m.m.	-	-	2	3	1	-	1	-	7
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	1	1	2	3	2	7	2	1	19
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Övriga kombinationer	-	1	-	-	1	-	-	-	2
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	-	3	5	3	5	1	1	-	18
Narkotikasmuggling (SML 6§)	-	11	-	5	4	3	-	2	25
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	-	2	4	2	1	1	-	10
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglinglagen

Tabell 14

Män som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2006

Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2006

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Samtliga gärningar	529	2 112	2 931	2 571	3 167	2 620	960	112	15 002
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	430	1 621	2 028	1 673	1 893	1 542	559	48	9 794
Innehav	70	314	492	432	519	511	226	26	2 590
Bruk	333	1 197	1 376	1 093	1 201	912	283	21	6 416
Överlåtelse	3	2	1	2	2	1	1	1	13
Framställning	-	3	1	2	1	-	-	-	7
Medhjälp, transport m.m.	1	-	1	-	-	1	-	-	3
Innehav, bruk	18	100	144	141	163	113	48	-	727
Innehav, överlåtelse	2	2	6	1	3	2	-	-	16
Innehav, bruk och överlåtelse	2	3	2	1	1	-	-	-	9
Övriga kombinationer	1	-	5	1	3	2	1	-	13
Narkotikabrott (NSL 1§)	91	430	745	755	1 050	956	346	52	4 425
Innehav	15	104	251	296	454	435	157	29	1 741
Bruk	49	203	272	214	300	256	86	7	1 387
Överlåtelse	2	14	10	22	18	15	4	3	88
Framställning	-	-	1	-	2	4	-	-	7
Medhjälp, transport m.m.	2	11	9	10	7	9	2	1	51
Innehav, bruk	13	26	72	79	109	80	19	2	400
Innehav, överlåtelse	6	51	88	96	117	128	66	9	561
Innehav, bruk och överlåtelse	1	14	23	10	16	8	5	-	77
Övriga kombinationer	3	7	19	28	27	21	7	1	113
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	-	12	49	59	106	62	31	8	327
Innehav	-	2	8	4	8	3	4	1	30
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	-	1	4	3	5	2	-	15
Framställning	-	-	-	2	1	-	-	-	3
Medhjälp, transport m.m.	-	1	8	9	17	10	-	2	47
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Innehav, överlåtelse	-	8	24	33	60	29	18	3	175
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	1	1	2	-	2	1	7
Övriga kombinationer	-	1	7	6	15	15	4	1	49
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	5	27	80	57	77	30	11	-	287
Narkotikasmuggling (SML 6§)	3	19	22	19	20	15	5	3	106
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	3	7	8	21	15	8	1	63
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglinglagen

Tabell 15

Personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd, år 2006

Persons sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006

Typ av gärning	Domar														Totalt domar			
	Sluten ung- doms- vård		Rättspsykiatrisk vård		Skyddstillsyn		Villkorlig dom		Överl. till vård		Böter		34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad			30 kap. 6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB		
	Fång- else	Totalt	därv med utskriv- nings- prövning	Totalt	därv med fång- else	kön- trakts- vård	sam- hälls- tjänst	Totalt	därv med sam- hälls- tjänst	Totalt	därv om vård av ungdoms- missbruk	enligt lagen om vård av missbruk	Totall därv avseende fång- else	1 § 1 p. BrB tillämpad		6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB	6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB	
Samtliga gärningar	1 867	-	9	4	748	19	142	106	169	107	85	9	6	3 042	265	86	-	6 191
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	39	-	-	-	49	1	4	1	4	1	59	-	2	2 985	157	71	-	3 295
Innehav	13	-	-	-	12	1	1	1	1	-	7	-	-	851	35	16	-	919
Bruk	16	-	-	-	24	-	2	1	-	-	44	-	2	1 804	97	45	-	1 988
Överlåtelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	-	-	-	11
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Innehav, bruk	5	-	-	-	12	-	-	-	2	1	4	-	-	287	23	10	-	333
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	8	1	-	-	10
Innehav, bruk och överlåtelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	9	-	-	-	12
Övriga kombinationer	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	10	1	-	-	14
Narkotikabrott (NSL 1§)	1 322	-	6	2	681	16	129	100	151	98	23	8	4	43	106	15	-	2 336
Innehav	676	-	4	1	363	7	66	44	79	50	3	2	3	19	67	6	-	1 234
Bruk	17	-	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	12	4	1	-	41
Överlåtelse	41	-	-	-	28	1	4	5	6	3	2	1	-	1	4	1	-	82
Framställning	2	-	-	-	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	6
Medhjälp, transport m.m.	23	-	-	-	14	1	2	3	10	5	2	2	-	4	1	-	-	54
Innehav, bruk	74	-	-	-	56	1	8	11	10	6	7	-	1	5	9	1	-	162
Innehav, överlåtelse	393	-	2	1	138	6	41	21	22	13	6	1	-	2	17	5	-	580
Innehav, bruk och överlåtelse	34	-	-	-	22	-	1	9	4	2	1	1	-	3	1	-	-	64
Övriga kombinationer	62	-	-	-	30	-	6	5	18	17	2	1	-	1	-	-	-	113
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	346	-	2	1	8	-	8	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	358
Innehav	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
Framställning	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Medhjälp, transport m.m.	51	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53
Innehav, bruk	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Innehav, överlåtelse	187	-	-	-	4	-	4	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	193
Innehav, bruk och överlåtelse	7	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Övriga kombinationer	48	-	1	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51
Ringa narkotikasmuggling (SML 6 §)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	4
Narkotikasmuggling (SML 6 §)	86	-	1	1	10	2	1	5	14	8	2	1	-	11	1	-	-	125
Grov narkotikasmuggling (SML 6 §)	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen
SML = Smugglinglagen

Tabell 16

Kvinnor dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd, år 2006

Women sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006

Typ av gärning	Domar														Totalt domar				
	Fång- else		Sluten ung- döms- vård		Rättspsykiatrisk vård		Skydds tillsyn		Vilkorlig dom		Överl. till vård		Böter			34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad		30 kap. 6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB	
	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav avseende		Totalt	därav avseende	Totalt	därav avseende
Samtliga gärningar	188	-	-	-	129	7	22	11	34	14	25	2	613	45	7	-	-	1 036	
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	3	-	-	-	16	1	1	-	1	-	20	-	602	27	5	-	-	670	
Innehav	1	-	-	-	4	1	-	-	1	-	1	-	141	3	1	-	-	151	
Bruk	2	-	-	-	9	-	1	-	-	-	17	-	394	21	4	-	-	444	
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	
Innehav + bruk	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	56	3	-	-	-	63	
Innehav + överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Innehav, bruk + överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	
Övriga kombinationer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	4	
Narkotikabrott (NSL 1§)	133	-	-	-	107	6	18	9	26	11	3	1	9	18	2	-	-	297	
Innehav	74	-	-	-	70	4	11	2	11	3	-	-	2	14	2	-	-	172	
Bruk	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	-	-	-	8	
Överlåtelse	2	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6	
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Medhjälp, transport m.m.	1	-	-	-	4	1	-	1	2	-	1	1	1	-	-	-	-	9	
Innehav + bruk	10	-	-	-	7	-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	20	
Innehav + överlåtelse	37	-	-	-	19	-	5	2	4	1	2	-	-	2	-	-	-	64	
Innehav, bruk + överlåtelse	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	
Övriga kombinationer	5	-	-	-	3	-	2	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	14	
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	30	-	-	-	3	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	34	
Innehav	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Överlåtelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Medhjälp, transport m.m.	6	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
Innehav + bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Innehav + överlåtelse	17	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	19	
Innehav, bruk + överlåtelse	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Övriga kombinationer	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
Ringa narkotikasmuggling (SML 6 §)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Narkotikasmuggling (SML 6 §)	12	-	-	-	3	-	-	2	7	3	1	1	2	-	-	-	-	25	
Grovt narkotikasmuggling (SML 6 §)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

NSL = Narkotikastrafflagen
SML = Smugglinglagen

Tabell 17

Män dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd, år 2006

Men sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2006

Typ av gärning	Domar													Totalt domar		
	Fång-else		Sluten ungdomsvård		Rättspsykiatrisk vård		Skyddsstillsyn		Vilkorlig dom		Övert. till vård		Böter			
	Totalt	därav med utskrivningsprövning	Totalt	därav med fängelse	därav med fängelse	därav med fängelse	Totalt	därav med samhällstjänst	Totalt	därav inom socialtjänsten	Totalt	därav lagen om vård av ungdomsmissbruk	Totalt		därav avseende fängelse	34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad
Samtliga gärningar	1 679	9	4	619	12	120	95	135	93	60	7	4	2 429	220	79	5 155
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	36	-	-	33	-	3	1	3	1	39	-	1	2 383	130	66	2 625
Innehav	12	-	-	8	-	1	1	1	-	6	-	-	710	32	15	768
Bruk	14	-	-	15	-	1	-	1	-	27	-	1	1 410	76	41	1 544
Överlåtelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	-	8
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	5
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Innehav, bruk	5	-	-	9	-	-	-	2	1	3	-	-	231	20	10	270
Innehav, överlåtelse	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	8	1	-	10
Innehav, bruk och överlåtelse	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	9
Övriga kombinationer	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7	1	-	10
Narkotikabrott (NSL 1§)	1 189	6	2	574	10	111	91	125	87	20	7	3	34	88	13	2 039
Innehav	602	4	1	313	3	55	42	68	47	3	2	3	17	53	4	1 062
Bruk	16	-	-	8	-	1	2	-	-	-	-	-	7	2	1	33
Överlåtelse	39	-	-	25	-	4	5	6	3	2	1	-	-	4	1	76
Framställning	2	-	-	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	6
Medhjälp, transport m.m.	22	-	-	10	-	2	2	8	5	1	1	-	3	1	-	45
Innehav, bruk	64	-	-	49	1	8	7	7	5	7	-	1	5	9	1	142
Innehav, överlåtelse	356	2	1	119	6	36	19	18	12	4	1	-	2	15	5	516
Innehav, bruk och överlåtelse	31	-	-	21	-	1	9	4	2	1	1	-	-	3	1	60
Övriga kombinationer	57	-	-	27	-	4	5	12	11	2	1	-	-	1	-	99
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	316	2	1	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	324
Innehav	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Framställning	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Medhjälp, transport m.m.	45	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46
Innehav, bruk	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Innehav, överlåtelse	170	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	174
Innehav, bruk och överlåtelse	6	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Övriga kombinationer	47	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49
Ringa narkotikasmuggling (SML 6 §)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	4
Narkotikasmuggling (SML 6 §)	74	-	1	7	2	1	3	7	5	1	-	-	9	1	-	100
Grov narkotikasmuggling (SML 6 §)	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen
SML = Smugglingslagen

Tabell 18

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006

Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006

Ålder	Fängelsetidens längd i månader										Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader			
	Mindre än 1	Mer än 1	Mer än 2	Mer än 3	Mer än 4	Mer än 6	Mer än 12	Mer än 24	Mer än 48	Mer än 72					
Samtliga personer	40	158	179	162	161	89	195	279	97	203	189	120	106	1 978	19
15-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18-20	3	4	9	7	11	1	10	9	3	10	5	2	2	76	12
21-24	8	24	13	22	16	12	24	31	17	32	29	14	9	251	17
25-29	8	35	31	23	26	13	31	44	18	43	41	24	16	353	19
30-39	8	38	46	37	37	23	52	81	25	57	50	38	40	532	23
40-49	9	33	51	43	50	29	60	82	24	33	40	28	26	508	17
50-59	4	20	27	28	19	10	17	28	9	21	21	9	12	225	17
60-	-	4	2	2	2	1	1	4	1	7	3	5	1	33	22

Tabell 19

Kvinnor dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006

Women sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006

Ålder	Fängelsetidens längd i månader										Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader			
	Mindre än 1	Mer än 1	Mer än 2	Mer än 3	Mer än 4	Mer än 6	Mer än 12	Mer än 24	Mer än 48	Mer än 72					
Samtliga kvinnor	2	22	19	19	22	4	20	24	12	18	16	18	5	201	17
15-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18-20	-	-	1	1	3	-	2	-	-	1	-	-	-	8	6
21-24	-	1	1	-	-	-	1	4	2	2	3	4	-	18	26
25-29	-	5	1	3	2	-	2	3	1	3	5	3	2	30	25
30-39	-	8	5	4	4	1	6	6	3	4	1	5	1	48	16
40-49	-	3	7	7	10	2	6	8	5	4	6	3	1	62	13
50-59	2	5	4	4	2	1	3	3	1	4	1	2	1	33	13
60-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	35

Tabell 20

Män dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2006

Men sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2006

Ålder
Fängelsetidens längd i månader

Mindre än	Fängelsetidens längd i månader												Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader	
	1	Mer än 1 högst 2	Mer än 2 högst 3	Mer än 3 högst 4	Mer än 4 mindre än 6	Mer än 6 mindre än 12	Mer än 12 högst 24	Mer än 24 högst 48	Mer än 48 högst 72	Mer än 72	101	1 777			
Samtliga män	38	136	160	143	139	85	175	255	85	185	173	102	101	1 777	19
15-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18-20	3	4	8	6	8	1	8	9	3	9	5	2	2	68	13
21-24	8	23	12	22	16	12	23	27	15	30	26	10	9	233	17
25-29	8	30	30	20	24	13	29	41	17	40	36	21	14	323	18
30-39	8	30	41	33	33	22	46	75	22	53	49	33	39	484	23
40-49	9	30	44	36	40	27	54	74	19	29	34	25	25	446	17
50-59	2	15	23	24	17	9	14	25	8	17	20	7	11	192	18
60-	-	4	2	2	1	1	1	4	1	7	3	4	1	31	21

Tabell 21

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och fängelsetidens längd i månader, år 2006

Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by type of offence and term of imprisonment (months), 2006

Typ av gärning ¹	Fängelsetidens längd i månader													Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader					
	Mindre än 1		Mer än 1		Mer än 2		Mer än 3		Mer än 4		Mer än 6		Mer än 12							
	1	2	1	3	1	4	1	4	1	6	1	12	1			24	48	72	101	181
Samtliga gärningar	39	149	171	159	154	84	185	267	91	194	181	111	101	1886	19					
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	6	18	9	3	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	2					
Innehav	3	5	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2					
Bruk	1	10	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1					
Överlåtelse	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2					
Framsättning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Innehav, bruk	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1					
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Innehav, bruk och överlåtelse	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	7					
Övriga kombinationer	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	6					
Narkotikabrott (NSL 1§)	33	130	156	151	140	76	174	239	79	153	7	-	-	1 338	7					
Innehav	18	95	99	102	71	41	91	103	26	35	2	-	-	683	5					
Bruk	5	1	-	4	2	-	-	4	-	1	-	-	-	17	4					
Överlåtelse	3	4	7	1	5	-	5	8	5	4	-	-	-	42	6					
Framsättning	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	4					
Medhjälp, transport m.m.	-	-	1	2	1	2	5	5	2	6	-	-	-	24	10					
Innehav, bruk	-	7	12	12	12	3	8	16	3	2	-	-	-	75	5					
Innehav, överlåtelse	6	20	28	26	42	26	50	76	37	84	4	-	-	399	9					
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	3	1	2	-	6	10	3	8	1	-	-	34	10					
Övriga kombinationer	1	2	6	3	5	4	8	17	3	13	-	-	-	62	9					
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	-	-	-	-	-	-	-	2	5	28	158	82	71	346	57					
Innehav	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	20	7	3	32	48					
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	3	17	61					
Framsättning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3	46					
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	14	11	17	51	68					
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	24					
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	1	2	16	89	42	37	187	55					
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	1	7	49					
Övriga kombinationer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	22	12	10	48	61					
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	8					
Narkotikasmuggling (SML 6§)	-	-	6	5	13	7	10	25	6	11	-	-	4	88	13					
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16	29	26	73	75					
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					

¹ Om en lagföring innehåller flera gärningar, redovisas lagföringen under respektive kombination av gärningar.

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglingslagen

Tabell 22

Personer som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006

Ålder	Preparat ¹														Totalt antal straffrelägganden och domar		
	Canna-bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga pre-parat		Cannabis och central-stimulantia		Okänt pre-parat och övriga kombinationer			
	am-feta-min	koka-in	kat	övriga	hero-in	mor-fin	övri-ga	LSD		övri-ga	övri-ga	stimulantia	och opiat			övriga kombinationer	
Samtliga personer	5 251	4 369	512	182	132	395	77	150	-	7	75	593	2 102	235	282	3 257	17 619
15-17	428	46	3	2	11	1	-	2	-	-	3	20	56	3	1	47	623
18-20	1 348	293	53	23	39	14	7	5	-	3	16	83	287	18	11	283	2 483
21-24	1 399	554	116	13	44	66	11	19	-	3	18	110	352	62	37	635	3 439
25-29	736	598	150	27	23	97	18	30	-	1	25	115	299	54	58	737	2 968
30-39	594	1 136	140	67	14	127	17	51	-	-	12	116	429	55	101	846	3 705
40-49	527	1 213	43	41	1	70	17	33	-	-	1	114	465	34	56	531	3 146
50-59	200	476	7	6	-	18	7	6	-	-	-	25	196	8	17	161	1 127
60-	19	53	-	3	-	2	-	4	-	-	-	10	18	1	1	17	128

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 23

Kvinnor som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006

Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006

Ålder	Preparat ¹														Totalt antal straffrelägganden och domar		
	Canna-bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga pre-parat		Cannabis och opiat		Okänt pre-parat och övriga kombinationer			
	am-feta-min	koka-in	kat	övriga	hero-in	mor-fin	övri-ga	LSD		övri-ga	övri-ga	stimulantia	och opiat			övriga kombinationer	
Samtliga kvinnor	435	1 027	36	12	19	65	20	21	-	4	14	104	266	26	65	503	2 617
15-17	37	10	-	-	3	-	-	1	-	-	1	8	18	1	-	15	94
18-20	122	105	3	8	4	7	2	-	-	3	5	18	40	4	5	45	371
21-24	100	178	11	-	7	16	2	4	-	1	4	17	45	12	7	104	508
25-29	59	136	7	1	3	11	3	4	-	-	3	9	29	5	16	111	397
30-39	47	254	10	-	2	15	4	9	-	-	1	20	53	1	19	103	538
40-49	50	260	4	3	-	11	6	2	-	-	-	26	67	2	15	80	526
50-59	19	77	1	-	-	5	3	1	-	-	-	3	14	1	2	41	167
60-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	4	16

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 24

Män som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2006

Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2006

Ålder	Preparat ¹														Totalt antal straffrelägganden och domar		
	Canna-bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogvande medel och övriga pre-parat		Cannabis och central-stimulantia	Cannabis och opiat-er	Opiater och central-stimulantia		Okänt pre-parat och övriga kombinationer	
	am-feta-min	koka-in	kat	övriga	hero-in	mor-fin	övri-ga	LSD	övri-ga		övri-ga pre-parat						
Samtliga män	4 816	3 342	476	170	113	330	57	129	-	3	61	489	1 836	209	217	2 754	15 002
15-17	391	36	3	2	8	1	-	1	-	-	2	12	38	2	1	32	529
18-20	1 226	188	50	15	35	7	5	5	-	-	11	65	247	14	6	238	2 112
21-24	1 299	376	105	13	37	50	9	15	-	2	14	93	307	50	30	531	2 931
25-29	677	462	143	26	20	86	15	26	-	1	22	106	270	49	42	626	2 571
30-39	547	882	130	67	12	112	13	42	-	-	11	96	376	54	82	743	3 167
40-49	477	953	39	38	1	59	11	31	-	-	1	88	398	32	41	451	2 620
50-59	181	399	6	6	-	13	4	5	-	-	-	22	182	7	15	120	960
60-	18	46	-	3	-	2	-	4	-	-	-	7	18	1	-	13	112

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 25

Narkotikapreparat i godkänt straffreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2006

Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2006

Län	Preparat ¹													Samtliga preparat					
	Cannabis	Centralstimulantia				Opiater			Hallucinogener			GHB	Sömn- och rogvigande medel och övriga preparat		Preparat okänt				
		amfetamin	kokaïn	fenmetrazin	ecstasy	metylfenindat	övriga	heroin	morfin	räorium	övriga					LSD	meskalin	övriga	
Hela landet	9 402	8 524	1 242	199	3	554	16	3	1 173	601	58	645	22	1	47	200	3 208	140	26 038
dårav storstadslänen ²	5 609	4 239	986	166	-	316	6	-	937	313	46	350	15	-	26	143	1 845	83	15 080
Stockholms län	2 498	1 436	452	38	-	105	3	-	280	105	14	228	6	-	11	1	866	28	6 071
Uppsala län	391	293	42	-	-	16	-	-	8	18	3	41	2	-	-	5	125	2	947
Södermanlands län	198	258	16	3	-	16	-	-	11	12	-	13	-	-	-	6	82	3	618
Östergötlands län	427	522	27	-	-	14	-	-	25	22	4	23	-	-	3	-	129	15	1 211
Jönköpings län	142	203	23	-	-	6	1	-	3	10	-	3	-	-	-	1	30	5	427
Kronobergs län	109	135	19	11	-	4	-	1	30	19	-	6	-	-	-	1	36	1	372
Kalmar län	202	206	8	-	-	10	3	-	1	3	-	9	1	-	-	1	67	14	525
Gotlands län	70	63	7	1	-	1	-	-	4	1	1	3	-	-	1	1	25	-	178
Blekinge län	129	142	4	-	-	8	-	-	24	10	-	4	1	-	-	2	18	2	344
Skåne län	1 552	1 098	267	90	-	87	3	-	534	93	17	79	5	-	7	2	364	24	4 222
Hallands län	194	219	30	2	-	19	-	-	29	12	-	4	-	-	1	15	72	2	599
Västra Götalands län	1 559	1 705	267	38	-	124	-	-	123	115	15	43	4	-	8	140	615	31	4 787
Värmlands län	269	345	6	2	-	23	2	-	15	18	-	22	-	-	1	4	116	-	823
Örebro län	359	465	20	3	-	25	-	-	23	38	1	34	-	-	-	6	121	2	1 097
Västmanlands län	285	301	16	2	2	16	1	-	4	12	-	18	3	-	4	1	94	2	761
Dalarnas län	189	223	13	-	-	10	1	-	6	8	-	8	-	1	5	1	65	-	530
Gävleborgs län	232	295	10	6	-	17	2	-	11	12	-	7	-	-	1	2	84	4	683
Västernorrlands län	192	294	7	1	-	17	-	2	17	50	-	14	-	-	1	10	117	1	723
Jämtlands län	55	39	1	-	-	3	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	24	2	127
Västerbottens län	184	105	2	1	-	7	-	-	24	29	3	80	-	-	-	-	118	1	554
Norrbottnens län	166	177	5	1	-	26	-	-	1	12	-	5	-	-	4	1	40	1	439

¹ Om en och samma lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas varje enskilt preparat.² Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län.

Tabell 26

Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2006

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance an substance weight, 2006

Vikt/mängd/ antal tabletter	Preparat ¹													Samtliga preparat			
	Canna- bis	Centralsstimulantia			Opiater			Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga pre- parat		Cannabis och central- stimulantia		Cannabis och opiat- er	Opiater och central- stimulantia	Ökänt pre- parat och övriga kombinationer
		am- feta- min	koka- in	kat	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD		övri- ga	2 102					
Totalt	5 251	4 369	512	182	132	395	77	150	-	7	75	593	2 102	235	282	3 257	17 619
Vikt i gram²																	
okänt ²	2 428	2 804	245	13	67	179	71	51	-	3	72	270	763	95	163	1 228	8 452
-1	1 212	880	143	1	3	123	-	16	-	1	-	19	445	69	64	790	3 766
2-5	692	259	25	1	-	30	-	1	-	-	-	2	292	24	18	356	1 700
6-10	217	101	12	2	1	8	-	1	-	1	-	-	118	13	6	161	641
11-25	187	91	11	5	2	12	-	6	-	1	1	1	157	14	7	213	706
26-50	114	59	21	9	1	4	-	-	-	2	-	-	77	2	5	146	440
51-100	112	54	11	17	1	8	-	-	-	-	1	1	96	4	6	112	422
101-250	97	37	9	19	-	3	-	2	-	-	-	-	61	4	3	93	328
251-500	53	18	12	13	-	3	-	2	-	-	-	-	36	3	2	43	185
501-1 000	45	10	12	8	1	7	-	1	-	-	2	-	17	3	3	19	128
1 001-5 000	43	38	6	12	-	4	-	6	-	-	-	-	19	2	3	34	167
5 001-10 000	14	6	-	6	-	2	-	4	-	-	-	-	7	1	2	9	51
Mer än 10 000	27	4	-	76	-	10	-	4	-	-	-	-	14	1	-	12	148
Totalt antal	5 241	4 361	507	182	74	393	71	94	-	-	75	295	2 102	235	282	3 216	17 134
Antal tabletter/plantor																	
-	8	8	5	-	1	1	-	1	-	-	-	14	-	-	-	-	38
-10	2	-	-	-	24	1	6	47	-	1	-	170	-	-	-	19	270
11-25	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	39	-	-	-	7	52
26-50	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	3	36
51-100	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	20	-	-	-	4	30
101-500	-	-	-	-	13	-	-	1	-	-	-	15	-	-	-	7	36
501-1 000	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	8
Mer än 1 000	-	-	-	-	6	-	-	3	-	-	-	5	-	-	-	1	15
Totalt antal	10	8	5	-	58	2	6	56	-	1	-	298	-	-	-	41	485

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparattyper.² Vid bruk av narkotika är viktmängder ofta ökända.

Tabell 27

Personer som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹																	Totalt antal straffrelägganden och domar				
	Canna-bis		Centralstimulantia			Opiater			Hallucinogener			GHB		Sömn- och rogivande medel och övriga pre-parat		Cannabis och central-stimulantia			Opiater och central-stimulantia		Okänt pre-parat och övriga kombinationer	
	am-feta-min	koka-in	kat	övri-ga	övri-ga	mor-fin	övri-ga	LSD	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga		övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga
Samtliga personer	4 721	3 648	451	181	239	379	36	107	7	7	35	596	2 028	196	219	3 025	15 877					
15-17	481	45	11	3	20	1	-	1	-	3	1	25	59	1	1	53	705					
18-20	1 167	267	44	16	69	14	6	1	1	-	11	63	263	23	9	286	2 241					
21-24	1 177	460	111	17	81	64	4	14	3	2	7	113	349	43	34	637	3 116					
25-29	664	506	111	23	46	90	9	23	-	2	12	104	308	44	40	637	2 620					
30-39	534	1 016	126	68	13	115	11	25	2	-	2	133	413	39	74	729	3 301					
40-49	476	1 004	43	41	8	81	6	34	1	-	2	107	478	36	54	517	2 888					
50-59	198	317	4	11	2	12	-	9	-	-	-	41	148	10	7	154	914					
60-	24	34	-	2	-	1	-	-	-	-	-	9	10	-	-	12	92					

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 28

Kvinnor som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹																	Totalt antal straffrelägganden och domar				
	Canna-bis		Centralstimulantia			Opiater			Hallucinogener			GHB		Sömn- och rogivande medel och övriga pre-parat		Cannabis och central-stimulantia			Opiater och central-stimulantia		Okänt pre-parat och övriga kombinationer	
	am-feta-min	koka-in	kat	övri-ga	övri-ga	mor-fin	övri-ga	LSD	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga		övri-ga	övri-ga	övri-ga	övri-ga
Samtliga kvinnor	410	869	26	18	31	72	5	13	1	1	6	109	237	15	58	455	2 326					
15-17	86	26	1	1	7	1	-	1	-	-	-	8	12	-	-	10	153					
18-20	101	106	6	3	8	5	1	-	1	-	4	15	42	4	4	55	355					
21-24	92	125	10	2	7	15	-	2	-	1	1	16	36	3	15	96	421					
25-29	36	117	3	1	7	14	2	6	-	-	1	11	29	1	10	71	309					
30-39	39	219	6	6	1	16	1	2	-	-	-	28	48	3	10	104	483					
40-49	42	228	-	3	1	18	1	2	-	-	-	16	59	3	15	90	478					
50-59	11	43	-	2	-	2	-	-	-	-	-	10	11	1	4	28	112					
60-	3	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	15					

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 29

Män som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹														Totalt antal straffrelägganden och domar	
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogvande medel och övriga pre- parat		Cannabis och central- stimulantia	Cannabis och opiat- er	Opiater och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer
	am- feta- min	koka- in	kat	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD	övri- ga	29	487	1 791	181	161		2 570
15-17	395	19	10	2	13	-	-	-	3	1	17	47	1	1	43	552
18-20	1 066	161	38	13	61	9	1	-	-	7	48	221	19	5	230	1 886
21-24	1 085	335	101	15	74	49	4	12	3	6	97	313	40	19	541	2 696
25-29	628	389	108	22	39	76	7	17	-	11	93	279	43	30	566	2 311
30-39	495	797	120	62	12	99	10	23	2	2	105	365	36	64	625	2 818
40-49	434	776	43	38	7	63	5	32	1	2	91	419	33	39	427	2 410
50-59	187	274	4	9	2	10	-	9	-	-	31	137	9	3	126	802
60-	21	29	-	2	-	-	-	-	-	-	4	10	-	-	11	77
Samtliga män	4 312	2 779	425	163	208	307	31	94	6	29	487	1 791	181	161	2 570	13 551

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 30

Narkotikapreparat i godkänt straffreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2005

Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2005

Län	Preparat ¹														Samtliga preparat				
	Canna-bis				Centralstimulantia				Opiater				Hallucinogener			GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga preparat	Preparat okänt	
	am-feta-min	koka-in	kat	fen-me-trazin	ecst-asy	metyl-feni-dat	övri-ga	hero-in	mor-fin	raop-iur	ga	övri-ga	LSD	mesk-alin					övri-ga
Hela landet	8 773	7 635	1 031	205	6	823	3	106	1 143	460	59	581	37	-	42	141	3 084	60	24 188
därrav storstadslänen ²	5 210	3 987	858	171	1	471	2	49	873	226	37	349	26	-	25	122	1 812	33	14 252
Stockholms län	2 319	1 342	460	43	1	181	2	20	279	79	14	187	16	-	11	-	842	12	5 809
Uppsala län	395	226	34	2	-	43	-	5	19	11	4	26	1	-	-	3	128	-	898
Södermanlands län	245	254	15	4	-	19	-	5	21	20	2	23	-	-	-	2	118	4	735
Östergötlands län	406	440	21	2	-	31	-	8	15	26	4	25	2	-	-	-	103	1	1 085
Jönköpings län	151	230	13	1	-	12	-	1	2	10	1	5	-	-	-	3	45	1	475
Kronobergs län	93	78	2	-	-	5	-	2	4	6	-	3	-	-	-	-	19	-	213
Kalmar län	173	184	9	-	-	22	-	6	2	5	2	10	-	-	-	-	62	8	484
Gotlands län	54	42	2	-	-	-	-	-	1	1	-	4	1	-	-	-	24	-	129
Blekinge län	95	140	7	-	-	18	-	1	2	7	-	1	-	-	-	-	30	1	303
Skåne län	1 387	1 064	167	91	-	125	-	15	454	71	6	111	6	-	7	-	396	8	3 909
Hallands län	149	181	13	5	-	18	-	2	10	3	-	2	2	-	4	5	64	1	460
Västra Götalands län	1 504	1 580	231	38	-	165	-	13	140	75	16	51	4	-	7	122	575	12	4 534
Värmlands län	225	263	7	-	-	8	-	3	26	3	-	14	1	-	-	-	77	2	630
Örebro län	346	423	15	4	-	37	-	12	43	43	1	21	-	-	2	1	118	-	1 066
Västmanlands län	336	298	3	7	2	20	-	3	6	6	1	17	1	-	3	-	118	-	822
Dalarnas län	168	197	12	8	-	18	-	-	6	10	-	10	1	-	1	-	82	-	515
Gävleborgs län	216	267	10	-	2	18	-	-	18	18	-	8	-	-	-	1	70	4	633
Västernorrlands län	78	102	1	-	-	40	1	-	51	24	1	9	-	-	-	3	45	1	356
Jämtlands län	54	46	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	4	-	109
Västerbottens län	207	125	3	-	1	27	-	2	41	26	5	43	-	-	2	1	104	1	588
Norrbottnens län	174	152	4	-	-	11	-	6	1	12	1	8	-	-	2	-	60	3	435

¹ Om en och samma lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas varje enskilt preparat.

² Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län.

Tabell 31

Personer som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2005

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and substance weight, 2005

Viktmängd/ antal tabletter	Preparat ¹														Samtliga preparat						
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och roglivande medel och övriga pre- parat		Cannabis och central- stimulantia	Cannabis och opiat- er	Opiater och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer					
	am- feta- min	koka- in	kat- in	övri- ga	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD	övri- ga	35	7	7	7		35	597	2 027	196	219	3 026
Totalt	4 721	3 649	451	181	239	379	36	107	7	7	35	7	7	35	597	2 027	196	219	3 026	15 877	
Vikt i gram²																					
Okänt ²	2 043	2 234	212	6	53	166	31	23	4	-	35	144	734	75	112	1 180	7 052				
-1	1 212	774	144	1	13	132	-	14	1	4	-	20	441	58	58	707	3 579				
2-5	625	239	26	1	2	23	-	4	-	-	-	3	279	21	17	322	1 562				
6-10	212	105	9	1	-	9	-	3	-	1	-	1	122	10	2	169	644				
11-25	188	95	6	3	-	12	-	-	-	2	-	3	125	8	7	199	648				
26-50	88	51	7	7	-	10	-	-	-	-	-	2	86	4	2	107	364				
51-100	96	38	11	11	-	6	-	-	-	-	-	-	70	6	2	84	324				
101-250	84	34	10	12	1	5	-	3	-	1	-	1	63	5	4	84	306				
251-500	46	12	5	10	-	2	-	-	-	-	-	-	34	4	1	43	157				
501-1 000	28	16	8	7	2	4	-	1	-	-	-	-	23	3	7	30	129				
1 001-5 000	48	25	11	19	2	9	-	3	-	-	-	-	27	1	3	33	181				
5 001-10 000	10	10	2	6	1	1	-	-	-	-	-	-	6	-	-	8	44				
Mer än 10 000	37	15	-	96	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	4	14	184				
Totalt antal	4 717	3 648	451	180	74	379	31	51	5	7	35	174	2 027	196	219	2 980	15 174				
Antal tabletter/plantor																					
Okänt ²	-	1	-	-	59	-	1	3	-	-	-	96	-	-	-	-	160				
-10	2	-	-	-	44	-	1	43	-	-	-	179	-	-	-	22	291				
11-25	1	-	-	1	12	-	1	6	1	-	-	57	-	-	-	11	90				
26-50	1	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	36	-	-	-	2	43				
51-100	-	-	-	-	13	-	1	-	1	-	-	25	-	-	-	4	44				
101-500	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	4	37				
501-1 000	-	-	-	-	6	-	1	1	-	-	-	4	-	-	-	2	14				
Mer än 1 000	-	-	-	-	15	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-	1	24				
Totalt antal	4	1	-	1	165	-	5	56	2	-	-	423	-	-	-	46	703				

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.² Vid bruk av narkotika är viktmängder ofta ökända.

Statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet

Construction, contents and reliability of statistics

Narkotikastatistiken vänder sig till rättsväsendet, beslutsfattare, politiker, allmänhet, media, forskare och andra som har intresse av att studera narkotikabrottsligheten genom de beslut som åklagare och tingsrätter fattar i ärenden som rör personer som lagförts för narkotikabrott.

Statistiken kan användas för analyser av brottslighetens struktur, effekter av förändringar i narkotikalagstiftningen, rättsväsendets praxis avseende narkotikaärenden med mera. Statistiken innehåller endast de narkotikabrott för vilka en person blir lagförd och beskriver därför inte utvecklingen av den faktiska narkotikabrottsligheten.

För att få en så bra bild som möjligt av narkotikabrottsligheten bör man kombinera statistiken över personer lagförda för narkotikabrott med andra statistikkällor över narkotika och narkotikabrottslighet (se bilaga 3).

Innehåll och definitioner

Statistiken omfattar samtliga personer som lagförts för narkotikabrott. Narkotikabrotten delas upp efter typ av gärning, brottets svårhetsgrad, påföljd som utdömts för brottet och region där beslutet fattats. Dessutom redovisas narkotikabrotten efter typ av preparat och den mängd som avses i narkotikalagföringen. De lagförda personerna redovisas efter kön och ålder.

Lagföring

Med lagförda personer avses personer som dömts i tingsrätt, godkänt strafföreläggande eller meddelats åtalsunderlåtelse²⁸. En person redovisas i statistiken vid varje tillfälle som personen lagförts under året (bruttoredovisning)²⁹. Om flera personer ingår i samma lagföring redovisas varje person som en enhet för sig.

²⁸ Åtalsunderlåtelse ingår inte i samtliga tabeller, eftersom typ av gärning, preparat och vikt inte går att urskilja.

²⁹ I tabellerna 9–11 ges även en nettoredovisning.

Dom i tingsrätt

Med dom i tingsrätt avses en fällande dom i mål som avser narkotikabrott oavsett om den vunnit laga kraft eller inte. Detta innebär till exempel att en person som dömts i tingsrätt, men frikänts i hovrätt, kommer att redovisas som dömd i statistiken. I vissa tabeller redovisas information om påföljder som endast kan utfärdas genom dom. Dessa tabeller (tabell 6, 15–21) innehåller följaktligen inga uppgifter om strafförelägganden eller åtalsunderlåtelser.

Strafföreläggande

Strafföreläggande utfärdas av åklagare, i de flesta fall i form av böter och i några fall som villkorlig dom. Om det finns förutsättningar för det, bör åklagaren utfärda strafföreläggande för den misstänkte i stället för att väcka åtal. Strafföreläggande kan utfärdas för brott där böter ingår i straffskalan. För att strafföreläggandet ska vinna laga kraft, måste det godkännas av den misstänkte. Endast godkända strafförelägganden ingår i statistiken.

Åtalsunderlåtelse

Åklagaren kan i vissa fall besluta att inte väcka åtal trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet, så kallad åtalsunderlåtelse. Anledningen är ofta att brottet är lindrigt eller att den skyldige är ung. En åtalsunderlåtelse innehåller inte lika detaljerade uppgifter om brottet som domar och strafförelägganden. Detta innebär att det inte är möjligt att till exempel koda in typ av gärning, preparat samt vikt eller antal av preparatet. De tabeller som endast redovisar dessa variabler (tabell 8, 12–17 och 21–26), innehåller därför bara information om domar och strafförelägganden.

Narkotikabrott

Med narkotikabrott avses brott mot narkotikastrafflagen (1968:64) och lagen (2000:1225) om straff för smuggling § 6. Lagen om straff för

smuggling ersatte år 2001 varusmuggningslagen (1960:418).

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen av narkotikabrott och särredovisas inte. I de tabeller som redovisar typ av gärning finns däremot medhjälp särredovisat.

Narkotikastrafflagen (NSL)

Narkotikastrafflagens 1 § innehåller bestämmelser om straff för olika olovliga gärningar grupperade i sex punkter. De olovliga gärningarna är:

- bruk
- innehav
- överlåtelse
- framställning
- förpackning
- förvärv
- transport
- anskaffning
- bearbetning av narkotika
- annan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk
- utbudande av narkotika till försäljning eller annan åtgärd som främjar narkotikahandeln.

Narkotikabrotten delas upp i tre svårhetsgrader med följande straffbestämmelser:

Narkotikabrott (1 §), fängelse högst 3 år

Ringa narkotikabrott (2 §), böter eller fängelse i högst 6 månader

Grovt narkotikabrott (3 §), fängelse minst 2 år och högst 10 år

Ansvar kan dessutom utdömas för vårdslöshet med narkotika enligt 3a § narkotikastrafflagen.

Lagen om straff för smuggling (SML)

Definition av smuggling ges i 2 och 3 §§ i lagen om straff för smuggling. Smuggling innebär bland annat att vissa varor som anges i lagen inte får föras in i eller ut från Sverige. Om den smugglade varan är narkotika tillämpas 6 §. Även smuggling av narkotika delas in i tre svårhetsgrader med samma straffskalor som i narkotikastrafflagen.

Narkotika

Med narkotika avses enligt narkotikastrafflagen läkemedel eller hälsofarliga varor med

starkt vanebildande egenskaper eller varor som med lätthet kan omvandlas till varor med sådana egenskaper. Regeringen listar de substanser som ska anses som narkotika i förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika. Det finns även internationella överenskommelser om varor som ska vara föremål för kontroll.

Preparaten redovisas efter fem huvudgrupper: cannabis, centralstimulantia, opiater, hallucinogener samt sömn- och rogivande medel. År 2000 tillkom dessutom preparatet GHB som särredovisas eftersom det inte ingår i någon av ovanstående huvudgrupper. För de olika preparaten registreras mängd av det narkotiska preparatet antingen i gram eller i antal tabletter eller plantor. Preparaten har olika styrka vilket medför att mängden preparat inte är jämförbar mellan de olika huvudgrupperna. Även inom en grupp kan preparaten ha varierande styrka. Mycket förenklat är cannabis svagare än centralstimulantia, som i sin tur är svagare än opiater. Viktmängder är av naturliga orsaker ofta okända när gärningen avser bruk av narkotika.

I en och samma lagföring kan flera preparat förekomma. I tabellerna 8 och 25 redovisas en notering för varje enskilt preparat. I tabellerna 22–24 och 26 däremot, finns kolumner specificerade för varje möjlig kombination av preparaten som förekommit för en lagförd person, vilket gör att en person endast redovisas i en av kolumnerna. Summan i tabellerna 8 och 25 är därför högre än i övriga tabeller som redovisar preparat.

Huvudbrott

I en lagföring kan en person samtidigt lagföras för flera brott. Det är mycket vanligt att man för samtliga dessa brott utdömer en gemensam påföljd. I ett fåtal fall finns det referenser mellan ett brott och en påföljd, som anger vilken påföljd som utdömdes för vilket brott. Vanligtvis kan man inte avgöra vilken påföljd som utdömts för ett enskilt brott i en lagföring som omfattar flera brott. För att man i statistiken ska kunna redovisa påföljden för ett enskilt brott använder man sig av huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincipen.

Som huvudbrott väljs det brott i en lagföring som har den strängaste straffskalan. En påföljd som är utdömd för flera brott redovisas därmed på huvudbrottet. Om två brott har samma straffskala väljs slumpmässigt vilket brott som ska redovisas som huvudbrott. Huvudbrottsprincipen

innebär att redovisningen av antalet personer som lagförts för en viss typ av brott under ett år är en minimiskattning. De brott som sällan blir kategoriserade som huvudbrott, så kallade bibrott, blir underrepresenterade i statistiken. I narkotikastatistiken redovisar vissa tabeller enbart de brott där narkotikabrottet är huvudbrott (tabeller som redovisar påföljder och fängelsestidens längd), medan andra visar samtliga lagföringar där minst ett narkotikabrott ingår oavsett om narkotikabrottet är huvudbrott eller bibrott. I de lagföringar som innehåller narkotikabrott förekommer ibland att en person lagförs för fler än ett narkotikabrott. Eftersom enheten i tabellerna är lagförda personer, redovisas dock endast det grövsta av dessa narkotikabrott.

Huvudpåföljd

På liknande sätt kan flera påföljder dömas ut för ett eller flera brott. Som regel betraktas den strängaste påföljden i domen som huvudpåföljd. Påföljderna rangordnas i en så kallad prioriteringsordning med fängelse först och ”påföljd eftergiven” sist.

När siffror för påföljder redovisas i de olika kapitlen grundar de sig enbart på de brott där narkotikabrottet är huvudbrott.

Gärningspersonen

De uppgifter som redovisas för gärningspersonen är kön och ålder. Med ålder avses den ålder gärningspersonen uppnått då beslut om lagföring fattats.

För att antalsmässiga jämförelser mellan olika stora åldersgrupper ska kunna göras, relateras antalet lagföringar till folkmängden i respektive åldersgrupp. Redovisningen sker per 100 000 av medelfolkmängden³⁰ i respektive åldersgrupp. Även antalet lagförda män respektive kvinnor relateras till folkmängden på motsvarande sätt.

Geografiska jämförelser

Den regionala redovisningen av de personer som lagförs för narkotikabrott baseras på den geografiska lokaliseringen av de tingsrätter respektive åklagarmyndigheter där beslut om lagföringen fattats. Huvudregeln är att brottmål ska tas upp i den tingsrätt eller åklagarmyndighet som finns i det område där brottet är begånget.

För att jämförelser mellan befolkningsmässigt olika stora geografiska områden ska kunna göras relateras antalet brott till folkmängden i varje område. Redovisningen sker per 100 000 av medelfolkmängden³¹ i respektive område. Vid analys av små områden bör viss försiktighet iakttas. Vid redovisning av områden med ett litet antal brott ger antalsmässigt små variationer stora procentuella skillnader.

Insamling och bearbetning

Uppgifter om narkotikalagföringar bygger på uppgifter som registreras hos rättsväsendets myndigheter i deras ärendesystem. Uppgiftslämnandet regleras genom förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem, förordningen (1971:933) om rättsstatistiken, strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och förordningen (1987:85) om underrättelse till Brå om domar i mål om ansvar för brottsligt förfarande med narkotika.

Majoriteten av de uppgifter som redovisas i narkotikastatistiken bygger på samma uppgifter som används i statistiken över personer lagförda för brott. Dessa uppgifter samlas in av Rikspolisstyrelsen (RPS) via domstolarnas ärendehanteringssystem (VERA). Materialet sänds till Brå veckovis på elektronisk väg. Uppgifter om strafförelägganden och åtalsunderlåtelse samlas in från Åklagarmyndigheten (ÅM) via åklagarväsendets system för strafförelägganden (EnVis) respektive åtalsunderlåtelse (BRÅDIS). Materialet skickas på elektronisk väg till Brå dagligen.

Hos Brå kontrolleras och rättas uppgifterna innan de lagras i en statistikdatabas. De befintliga uppgifterna i databasen kompletteras därefter via manuell registrering med uppgifter om typ av gärning, preparat och vikt mängd. Detta görs genom att landets domstolar sänder kopior av domar som rör narkotikabrott till Brå. För strafförelägganden kodas narkotikabrotten utifrån en fritext som levereras i samband med överföringen från ÅM.

Kodningen sker utifrån de uppgifter som anges i stämningsansökan. Kontroll görs mot tingsrättens domslut och domskäl. Då stämningsansökan och domslut skiljer sig åt kodas uppgifter enligt domslutet och dess beskrivning i domen.

³⁰ För definition se bilaga 1.

³¹ För definition se bilaga 1.

Statistikens tillförlitlighet

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott är en totalundersökning. Trots detta representerar den presenterade statistiken inte några exakta fastställda värden. Statistiken är behäftad med viss osäkerhet i form av felkällor. Det kan röra sig om bortfall samt täcknings-, mät- och bearbetningsfel. För att förebygga dessa fel görs olika kontroller.

Täckningsfel

Åklagarmyndigheternas och domstolarnas ärendehanteringssystem utgör underlaget för statistiken över personer lagförda för narkotikabrott. Referensperiod för statistiken är de domar och strafförelägganden där beslut fattats under ett kalenderår.

Över- och undertäckning beror på brister i inrapportering. Över- och undertäckning bedöms vara ett mindre problem i dessa register. Man bör dock komma ihåg att registren beskriver de personer som blivit *lagförda* för narkotikabrott och inte den *faktiska* narkotikabrottsligheten.

Narkotikabrotten tillhör de så kallade offerlösa brotten. Det innebär att den övervägande delen av dessa brott inte anmäls, utan blir kända genom polisens egna spaningsinsatser eller genom tulltjänstemännens kontroller. Beroende på polisinsatsernas omfattning och intensitet kan alltså antalet brott som kommer till rättsväsendets kännedom, minska eller öka utan att den faktiska brottsligheten har förändrats. Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott styrs till stor del av resurser, spaningsinsatser och praxis i arbetet hos polis och tull och i förlängningen av arbetet vid domstolar och åklagarmyndigheter.

Bortfall

I de tabeller som baseras på tilläggsinformation (typ av gärning, preparat och viktmängder) förekommer ett visst externt och internt bortfall. Dessa tabeller kan därför inte utan vidare jämföras med övriga tabeller.

Det *externa* bortfallet, definierat som lagföringar där all tilläggsinformation saknas, beror på att alla domar inte kommer in till Brå. Dessa lagföringar saknas därför helt i de statistiktabeller som redovisar preparat, viktmängder eller typ av gärning. Kompletterande beställningar genomförs rutinmässigt sedan år 1986 för att minimera

det externa bortfallet. Genom att mot databasen kontrollera vilka domar som saknas kan man beställa dem från tingsrätterna. Ett fåtal domar kommer dock aldrig till Brå. Det externa bortfallet utgör cirka en procent av samtliga domar.

Det *interna* bortfallet, definierat som lagföringar där viss tilläggsinformation saknas, beror på att vissa uppgifter saknas i domen eller strafföreläggandet. Det innebär att ett bortfall kan uppstå för variablerna typ av gärning, preparat och mängd av preparatet. Även detta bortfall är dock av mindre omfattning.

Mät- och bearbetningsfel

Fel som uppstår i samband med hanteringen beror bland annat på felskrivningar eller ofullständiga uppgifter i tingsrätternas eller åklagarnas beslut eller vid den elektroniska registreringen av uppgifter. Under 1990-talet infördes ett nytt ärendehanteringssystem successivt hos tingsrätterna. Samtliga domstolar har numera systemet installerat. Innan materialet lagras i databasen görs alltid olika rimlighetskontroller med hjälp av ett kontrollprogram. En slutlig kontroll av materialet görs dessutom efter det att statistiktabellerna har framställts. Inga undersökningar har gjorts under 2000-talet på bearbetningsfelens storlek. Vissa bearbetningssvårigheter uppstår när en dom innehåller flera olika narkotikabrott. Dessutom kan vissa variationer förekomma i kvaliteten mellan olika variabler.

Jämförbarhet över tid

Statistikens jämförbarhet över tid kan påverkas av en rad olika omständigheter. Exempel på faktorer som kan påverka statistiken är:

- förändringar i rättsväsendets praxis
- förändringar i polisens och tullens resurser samt insatser
- förändringar i lagstiftningen
- tillkomsten av nya preparat som räknas som narkotika
- förändringar i statistikrutiner.

För att kunna ge en korrekt tolkning av statistiken är det viktigt att känna till vilka förändringar som inträffat. Narkotikastrafflagen infördes år 1968. Nedan följer en kortfattad redovisning av några stora och små förändringar som inträffat under de senaste tjugo åren. Mer om lagstiftningsförändringar finns i bilaga 2.

Bruk av narkotika kriminaliserades år 1988 och sedan dess har antalet lagförda för bruk ökat. Framför allt har det skett en ökning sedan år 1994. Detta tack vare lagändringen, som infördes år 1993, som skärpte påföljden för konsumtion av narkotika i Sverige. Med denna lagändring har det blivit möjligt för polisen att göra blod- och urinprov på personer misstänkta för bruk av narkotika.

År 1995 tog Brå över bearbetning och redovisning av narkotikastatistiken, vilket resulterade i något förändrade rutiner. Statistiken före år 1995, som framställdes av SCB, skiljer sig något jämfört med statistiken efter år 1995. Denna omläggning av statistikbearbetningen torde dock endast ha påverkat redovisningen marginellt.

Från och med år 1997 kan villkorlig dom, enskilt eller i kombination med böter, utfärdas genom strafföreläggande.

Successivt införde åklagarna under år 1998 ett nytt redovisningssystem (EnVis). Uppgifterna om strafförelägganden samlas i och med detta in av Riksåklagaren (RÅ) på elektronisk väg och sänds vidare till Brå. Den elektroniska distribueringen av data gör att tiden från det att ett strafföreläggande godkänts till det att Brå får kännedom om detta förkortas. Det innebär att något fler strafförelägganden än tidigare rapporteras in innan statistiken tas ut. Skillnaderna bedöms dock vara marginella.

År 1999 gjordes en kvalitetsgranskning av statistiken över personer som lagfördes för narkotikabrott år 1998. Granskningen har medfört förändringar som påverkar redovisningen av olika typer av gärningar (bruk, innehav m.m.). Det handlar framför allt om ändrade rutiner i valet av det brott man väljer att redovisa i de fall flera narkotikabrott förekommer i samma lagföring. Detta innebär att redovisningen innehåller något flera kombinationer av gärningar än tidigare. För en mer utförlig beskrivning se den tidigare publikationen *Narkotikastatistik 1999*.

År 1999 utökades påföljdssystemet med flera nya påföljder och möjligheter till påföljds-kombinationer. En första förändring gällde påföljden överlämnande till vård inom socialtjänsten, där det gavs möjlighet att kombinera domen med kravet på så kallad *ungdomstjänst*. En andra nyhet för detta år var möjligheten att döma till *samhällstjänst* i samband med villkorlig dom. Tidigare fanns denna möjlighet endast i samband

med dom till skyddstillsyn. Under år 1999 tillkom även påföljden *sluten ungdomsvård*, som innebär att ungdomar under 18 år som begått allvarliga brott kan dömas till sluten ungdomsvård i stället för fängelse.

År 2000 straffbelades all icke-medicinsk befattning med läkemedlet GHB (Gammahydroxybutyrat). Preparatet ingår därmed i narkotikastatistiken från och med detta år. I jämförelse med andra preparat år 2000 bör man beakta att narkotikaklassificeringen av GHB trädde i kraft först i februari samma år.

År 2000 gjordes en systemförändring i uppgiftsinhämtningen av åtalsunderlåtelse (se *Narkotikastatistik 2000*). I och med denna har åtalsunderlåtelse givits en ny definition i kriminalstatistiken. I tidigare rutiner definierades åtalsunderlåtelse bland annat efter beslutsdatum, vilket innebar att om en person meddelades flera åtalsunderlåtelse under en och samma dag räknades dessa som en åtalsunderlåtelse. Efter systemförändringen definieras åtalsunderlåtelse i stället efter löpnummer. Detta medför att man nu räknar besluten om åtalsunderlåtelse efter det exakta antalet även om de meddelats på samma dag. Detta kan ha påverkat framför allt de ringa brotten avseende bruk av narkotika när det gäller tabeller som inte enbart redovisar huvudbrott.

År 2001 infördes en ny smugglingslag, lag (2000:1225) om straff för smuggling. Denna lag gör det möjligt att i större utsträckning än tidigare veta vilken vara som smugglats. Det gör att redovisningen av smugglingsbrott avseende narkotika numera är mer fullständig än tidigare.

På grund av ett fel i åklagarnas ärendehanteringssystem, BråDIS, har en del åtalsunderlåtelse, som avsåg ringa brott, inrapporterats som brott av normalgraden under år 2002. De felaktiga värdena har korrigerats i Brå:s databas och reviderats i 2002 års upplaga.

År 2005 felkodades ett antal domar med preparatet övriga centralstimulantia. I rapporten 2005 särredovisades därför inte preparatet ecstasy från gruppen övriga centralstimulantia. Efter en kvalitetsgranskning och omkodning av samtliga domar från 2005 som innehöll kodade uppgifter om preparatet övriga centralstimulantia har samtliga siffror och tabeller gällande preparat för år 2005 korrigerats och de berörda tabellerna publiceras därför återigen i denna publikation.

Tidigare publikationer

Statistik över personer lagförda för narkotikabrott har producerats sedan år 1954. För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkotikakommitténs betänkande (SOU 1969:52). För åren 1954–1974 fortsatte Riksåklagaren redovisningen av narkotikadomar. År 1974 övertog Brå ansvaret för statistiken. Från år 1975 och fram till statistikåret 1993 producerades statistiken av Statistiska Centralbyrån (SCB) årligen i serien *Statistiska*

meddelanden. Därefter har statistiken producerats av Brå och publicerades årligen till och med år 1995 i årsboken *Kriminalstatistik*. Från och med år 1996 redovisar Brå narkotikastatistiken i en separat publikation.

Uppgifter om narkotikabrottsligheten i Sverige ingår även i övrig statistik som Brå producerar. Direkta jämförelser med till exempel lagföringsstatistiken kan vara svåra att göra eftersom narkotikastatistiken har ett visst bortfall i inkodningen.

Bilaga I Definitioner och variabler

Appendix I Definitions and variables

BrB: se Brottsbalken

Brottsbalken (BrB): Här ingår de mest välbekanta brotten, ordnade i olika kategorier, till exempel brott mot person och brott mot förmögenhet. I brottsbalken anges också straffskalorna för brotten. År 1965 ersatte brottsbalken 1864 års strafflag.

29 kap. 6 §: Påföljdseftergift kan meddelas om det är uppenbart oskäligt att döma till påföljd med hänsyn till vissa omständigheter som anges i BrB 29 kap. 5 §. Exempel på sådana omständigheter är om gärningsmannen drabbats av allvarlig kroppsskada till följd av brottet, har hög ålder eller lider av dödlig sjukdom eller skada.

30 kap. 6 §: Den som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning får inte dömas till fängelse. Om rätten finner att man inte heller bör döma till någon annan påföljd ska personen vara fri från påföljd.

34 kap 1 § 1 p: Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts (till fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom eller slutet ungdomsvård³²) för ett brott och begår ett annat brott under tiden innan domen eller påföljden helt verkställts. Rätten kan förordna att den gamla påföljden även avser det nya brottet.

Böter: Böter (dagsböter, penningböter eller nimerade böter) utdöms genom dom eller strafföreläggande. Bötesbeloppet beräknas och betalas på olika sätt beroende på typ av böter. Även polisen och tullen kan till exempel i trafiksammanhang utfärda böter, så kallad ordningsbot. Böter som inte betalas får, om inte annat är föreskrivet, förvandlas till fängelse i lägst fjorton dagar och högst tre månader enligt bestämmelserna i bötesverkställighetslagen. Böter tillfaller staten.

Dagsböter: Bötesstraff, där böternas antal bestäms efter brottets svårhetsgrad, och varje dagsbots storlek fastställs med hänsyn till den dömd personens ekonomiska förhållanden. Antalet dagsböter kan vara minst 30 och högst 150 (som gemensamt straff för flera brott högst 200). Beloppet för varje dagsbot kan variera mellan 50 och 1 000 kronor. Minsta totala bötesbelopp är 750 kronor. (Beloppen gäller fr.o.m. 1 oktober 2006).

Dom: Med dom i statistiken avses fällande dom i tingsrätt. Domarna redovisas oavsett om de överklagats eller inte. Det innebär att en person som dömts i tingsrätt, men frikänts i hovrätt, kommer att redovisas som dömd i statistiken. En person som friats i tingsrätt, men fällts i hovrätt, kommer över huvud taget inte med i statistiken.

Fängelse: Fängelsestraff ådöms på viss tid eller på livstid. Fängelse på viss tid får som regel inte överstiga tio år och inte understiga fjorton dagar. Nästan ingen som har en längre strafftid än två månader avtjänar hela denna tid, utan friges villkorligt dessförinnan.

Huvudbrott: En person kan i en och samma lagföreläggning dömas för fler än ett brott. För huvuddelen av dessa fall utdöms en gemensam påföljd för samtliga brott. Endast i ett fåtal fall finns referenser som pekar ut vilket brott som lett till vilken påföljd. Vanligtvis kan man således inte avgöra vilken påföljd som utdömts för ett enskilt brott. För att man i statistiken ska kunna redovisa påföljden efter brott används huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincipen.

Som huvudbrott väljs det brott i en lagföreläggning som har den strängaste straffskalan. Om två brott har samma straffskala väljs slumpmässigt ett av brotten som huvudbrott. Huvudbrottsprincipen innebär att redovisningen av antalet personer lagförda för en enskild brottstyp är en minimiskattning. De brott som har ett lågt straffvärde och ofta begås i samband med andra brott och därmed sällan kategoriseras som huvudbrott, blir underrepresenterade i statistiken. För att få reda på exakt hur många som lagförts för en

³² Slutet ungdomsvård utfärdas i stället för fängelse för ungdomar under 18 år, även om möjligheten att utdöma fängelse finns kvar. Påföljden har kunnat utfärdas fr.o.m. 1999-01-01.

viss typ av brott, kan de tabeller användas som förutom huvudbrotten även redovisar de så kallade bibrotten.

Huvudpåföljd: På liknande sätt som för brotten (se huvudbrott), kan flera påföljder utdömas för ett brott. Som regel väljs den strängaste påföljden i domen som huvudpåföljd. Påföljderna rangordnas efter grad av ingripande med fängelse först och påföljd eftergiven sist. I de fall där referenser förekommer mellan brotten och påföljderna, väljs den påföljd som huvudbrottet lett till, även om det finns en annan, mer ingripande påföljd i domen.

Kontraktsvård: Kontraktsvård är en form av skyddstillsyn, där domstolen föreskriver att den dömda ska följa en särskild behandlingsplan. Påföljden har funnits sedan 1 januari 1988. Påföljden är främst avsedd för drogmisbrukare där det finns ett klart samband mellan missbruk och brott och där den dömda ska dömas till fängelse.

Laga kraft: En dom eller ett beslut vinner laga kraft när domen eller beslutet inte längre kan överklagas i vanlig ordning. Den viktigaste rättsföljden av laga kraft är att avgörandet kan verkställas och att det får rättskraft.

Lagen om straff för smuggling (SML): Ny lag från och med 1 januari 2001 där brotten indelas enligt följande:

6 § 1 st. narkotikasmuggling, fängelse i högst 3 år

6 § 2 st. ringa narkotikasmuggling, böter eller fängelse i högst 6 månader

6 § 3 st. grov narkotikasmuggling, fängelse i lägst 2 år och högst 10 år

Lagförd person: Begreppet lagförd person innebär förenklat att en person har förklarats skyldig till ett brott. Detta kan ske genom att en åklagare meddelar åtalsunderlåtelse eller utfärdar ett straff-föreläggande som godkänns av personen eller att personen fälls i tingsrätt (fällande dom som dock ej vunnit laga kraft). Även ordningsbot utfärdad av polis eller tull omfattas av lagföringsbegreppet. Denna statistik redovisas dock separat. En person kan förekomma i statistiken flera gånger under samma år om personen lagförts vid flera tillfällen under året (bruttoredovisning). Om flera personer ingår i samma lagföring redovisas varje person som en enhet.

LVM: Lagen (1988:870) om vård av missbrukare. Tvångsvården syftar till att stoppa ett pågående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel. Övriga förutsättningar är att vård inte kan ges på frivillig väg och att allvarlig fara föreligger för missbrukarens fysiska eller psykiska hälsa, att det finns uppenbar risk att missbrukaren förstör sitt liv eller att man kan befara att missbrukaren allvarligt ska skada sig själv eller någon närstående.

Medelfolkmängd: Genomsnitt av folkmängden i början och i slutet av året.

Narkotikabrott: Sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken enligt följande:

Brott mot narkotikastrafflagen (NSL, 1968:64)

Brott mot lag (SML, 2000:1225) om straff för smuggling 6 §

Narkotikastrafflagen (NSL): Sedan år 1985 är brotten indelade på följande sätt:

1 § narkotikabrott, fängelse i högst tre år

2 § ringa narkotikabrott, böter eller fängelse i högst sex månader

3 § grovt narkotikabrott, fängelse i lägst två och högst tio år

3A § vårdslöshet med narkotika, böter eller fängelse i högst ett år

(Se Lagändringar (bilaga 2) för en översikt av förändringar inom narkotikastrafflagen.)

Nettoredovisning: En person förekommer endast en gång i statistiken oavsett hur många gånger personen lagförts under året.

NSL: Se Narkotikastrafflagen.

Officiell statistik: Sådan statistik som regleras i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Statistiken ska framställas av en myndighet enligt regeringens föreskrifter.

Preparat: Som narkotika räknas läkemedel eller hälsofarliga varor med beroendeframkallande egenskaper eller euforiserande effekter eller varor som med lätthet kan omvandlas till varor med sådana egenskaper och som av regeringen har förklarats vara att anse som narkotika enligt

lagen (1992:1554). Narkotika har i statistiken indelats i följande huvudgrupper: cannabis, centralstimulantia, hallucinogener, opiater samt sömn- och rogivande medel. Dessutom förekommer GHB som ett eget preparat utanför dessa grupper.

Påföljd: Sammanfattande benämning för fängelse, slutet ungdomsvård, böter, villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnande till särskild vård. Överlämnande till särskild vård kan innehålla en föreskrift om ungdomstjänst. Vissa påföljder kan förenas med samhällstjänst. Fängelsestraff kan verkställas genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja).

RB: Rättegångsbalken.

Referenser: När skilda påföljder utdöms för olika brott anger referenserna vilket brott som är kopplat till vilken påföljd.

Region/län: Den regionala indelningen baseras på den geografiska placeringen av den tingsrätt eller åklagare som har tagit beslutet om lagföring. Huvudregeln är att brottmål ska behandlas vid den tingsrätt eller åklagarmyndighet som finns i det område där brottet är begånget.

Rättspsykiatrisk vård: Lider den som har begått ett brott, för vilket påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter, av en allvarlig psykisk störning, får rätten överlämna honom eller henne till rättspsykiatrisk vård. Detta under förutsättning att det med hänsyn till personens psykiska tillstånd och personliga förhållanden i övrigt är påkallat att han eller hon är intagen på en sjukvårdsinrättning för psykiatrisk vård, som är förenad med frihetsberövande och annat tvång. Rätten får besluta att särskild utskrivningsprövning ska äga rum vid vården om det finns risk för att personen i fråga återfaller i brottslighet, som är av allvarligt slag, till följd av den psykiska störningen.

Samhällstjänst: Samhällstjänst innebär en skyldighet att utföra oavlönat arbete i lägst fyrtio och högst tvåhundrafyrtio timmar. Samhällstjänst kan utfärdas i samband med skyddstillsyn och från och med år 1999 också i kombination med villkorlig dom.

Skyddstillsyn: Skyddstillsyn är en påföljd som innebär en prövotid under tre år varunder den dömd ska vara skötsam och försörja sig efter förmåga. Personen är under övervakning. Övervakningen upphör normalt efter ett år om

inte den dömd av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning. Påföljden kan förenas med böter, fängelse eller samhällstjänst och fortgår under en prövotid av tre år. Under övervakningen kan den dömd meddelas föreskrift om missbruksvård med mera, som han eller hon är skyldig att följa. Skyddstillsyn får utdömas för ett brott, där rätten anser att påföljden inte kan stanna vid böter. Vid val av påföljd ska rätten som skäl för skyddstillsyn beakta om det finns anledning att anta att denna påföljd kan bidra till att den tilltalade avhåller sig från fortsatt brottslighet. Om den dömd missköter sig kan han få ändrade eller nya föreskrifter eller en varning. Den dömd kan också i vissa fall omhändertas i högst fjorton dagar. Vid allvarlig misskötsamhet kan skyddstillsynen komma att upphävas och ersättas av en annan påföljd, till exempel fängelse.

Sluten ungdomsvård: Påföljden innebär att ungdomar under 18 år som begått allvarliga brott kan dömas till slutet ungdomsvård i stället för fängelse. Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvarar för verkställigheten, som sker på särskilda ungdomshem. Reformen infördes år 1999, och syftet med den är att minimera de skadeverkningar som en vistelse i fängelse kan ge ungdomar.

SML: Se Lagen om straff för smuggling.

Straff: Fängelse och böter.

Strafföreläggande: Strafföreläggande utfärdas av åklagare, i de flesta fall i form av böter. Från och med år 1997 kan även villkorlig dom enskilt eller i kombination med böter utfärdas. Om det finns förutsättningar för det bör åklagaren utfärda strafföreläggande för den misstänkte i stället för att väcka åtal (SFS 1970:60). Strafföreläggande kan utfärdas för brott där böter ingår i straffskalan. För att ett strafföreläggande ska vinna laga kraft, måste det godkännas av den misstänkte. I statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer redovisas utfärdade strafförelägganden och i lagföringsstatistiken redovisas godkända strafförelägganden.

Stämpling: Att någon i samråd med en annan person beslutar att begå ett brott, försöker förmå en annan person att begå ett brott eller själv åtar eller erbjuder sig att begå ett brott.

Ungdomstjänst: Ungdomstjänst innebär oavlönat arbete eller deltagande i en särskilt anordnad

verksamhet i lägst 20 och högst 100 timmar, om den tilltalade samtycker till det. Påföljden kan ges i samband med överlämnande till vård inom socialtjänsten.

Villkorlig dom: Villkorlig dom innebär en prøvotid på två år, under vilken personen ska vara sköt-sam och efter förmåga försöka försörja sig själv. Rätten får döma till villkorlig dom om påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter. Påföljden kan förenas med böter och samhällstjänst.

Ålder: I statistiken över personer lagförda för brott avses åldern vid tiden då domstolen eller åklagaren beslutade om lagföring.

Åtalsunderlåtelse: Åklagaren kan i vissa fall besluta att inte väcka åtal trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet, så kallad åtalsunderlåtelse. Anledningen är ofta att brottet är lindrigt och att personen i stället åtalas för ett annat, grövre brott, eller att personen är ung.

Åtalsunderlåtelse kan utfärdas enligt följande lagrum:

9 § LUL Enligt detta lagrum kan åklagaren underlåta åtal för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

17 § LUL Åtalsunderlåtelse kan utfärdas om en person har begått ett brott innan personen i fråga har fyllt 18 år under förutsättning att annan samhällsvård vidtas eller om brottet skett av okynne och något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts.

20 kap. 7 § RB Åtalsunderlåtelse kan utfärdas under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts:

1 st 1 p om det kan antas att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter

1 st 2 p om det kan antas att påföljden skulle bli villkorlig dom och det finns särskilda skäl för åtalsunderlåtelse

1 st 3 p om den misstänkte begått ett annat brott och det utöver påföljden för detta brott inte krävs påföljd med anledning av det föreliggande brottet

1 st 4 p om psykiatrisk vård eller insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade kommer till stånd

2 st om det av särskilda skäl är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och att det med hänsyn till omständigheterna inte heller krävs av andra skäl att åtal väcks.

46 § LVM. Åtal kan underlåtas för personer som begått brott före eller under tiden de får vård för sitt missbruk. Förutsättningarna är dock att det för brottet inte får föreskrivas strängare straff än fängelse i ett år.

Sedan år 2000 omfattar lagföringsstatistiken inte åtalsunderlåtelser som har meddelats med hänvisning till 46 § LVM, och sedan år 2005 inte heller åtalsunderlåtelser meddelade enligt 9 § LUL.

Överlämnande till vård inom socialtjänsten: I fall där den som är under 21 år och som begått brott, kan bli föremål för vård eller annan åtgärd enligt socialtjänstlagen (1980:620), får rätten överlämna åt socialnämnden att sörja för nödvändig vård inom socialtjänsten enligt uppjord vårdplan. Överlämnande får ske endast om socialtjänstens planerade åtgärder kan anses tillräckligt ingripande med hänsyn till brottslighetens straffvärde, art och den tilltalades tidigare brottslighet. Påföljden kan förenas med böter eller särskild föreskrift om ungdomstjänst.

Överlämnande till vård enligt LVM: I fall där den som har begått en brottslig gärning kan bli föremål för vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) får rätten överlämna åt socialnämnden eller åt styrelsen för hemmet (i de fall personen redan är intagen i ett hem) att anordna behövlig vård. Om det begångna brottet kan ge strängare straff än fängelse i ett år, får överlämnande endast ske om det föreligger särskilda skäl.

Bilaga 2 Lagändringar

Appendix 2 Alterations in the Acts

Narkotikastrafflagen har sedan den infördes år 1968 genomgått åtskilliga förändringar. Sett över tid har lagstiftningsarbetet utvecklats i skärpande riktning, till en början för de grova brotten och senare när det gäller den lindrigare narkotikabrottsligheten. I dag är all befattning med narkotika kriminaliserad i Sverige. Nedan redovisas de viktigaste lagändringarna.

1968

Narkotikastrafflagen infördes. Lagen omfattade tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika och brotten bedömdes efter en tregradig skala. Påföljden för det lindrigaste brottet, narkotikaförseelse, var böter. För narkotikabrott utgick böter eller fängelse i högst två år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Åtalsunderlåtelse var möjlig för innehav av en mindre mängd narkotika för eget bruk.

1969

Straffet för grovt narkotikabrott höjdes till fängelse i lägst ett år och högst sex år.

1972

Maximistraflet för grovt narkotikabrott höjdes till tio års fängelse. Möjligheten att underlåta åtal utökades genom att innehav av betydligt större mängder narkotika medgavs.

1981

Minimistraflet för grovt narkotikabrott höjdes från ett till två års fängelse. Maximistraflet för narkotikabrott höjdes från två till tre års fängelse. År 1980 skärptes praxis för åtalsunderlåtelse vid innehav av narkotika för eget bruk. Åtal skulle bara få underlåtas vid innehav av så små mängder narkotika för eget bruk att det inte gick att dela upp.

1983

Nya gärningsformer infördes i lagen. Förvärv av narkotika i överlåtelssyfte samt bearbetning, transport och förvaring av narkotika, som inte var avsedd för eget bruk, och vårdslöshet med

narkotika tillkom. Benämningen tillverkning av narkotika ändrades till framställning, vilket innebar att även odling av narkotiska växter föll under denna typ av gärning. Straffbestämmelserna i narkotikaförordningen flyttades till narkotikastrafflagen.

1985

Beteckningen för det lindrigaste narkotikabrottet, narkotikaförseelse, ersattes med ringa narkotikabrott. Samtidigt infördes fängelse med upp till sex månader i straffskalan för detta brott. För narkotikabrott utgick böter ur straffskalan.

1988

Eget bruk av narkotika kriminaliserades. Endast böter ingick i straffskalan för detta brott. En regel om ansvarsfrihet infördes, som innebar strafffrihet i de fall som konsumtionen uppdagades i samband med att gärningspersonen underkastat sig vård.

1993

Straffet för eget bruk av narkotika skärptes genom att fängelse infördes i straffskalan. Polisen fick därmed möjlighet att använda tvångsmedel, bland annat blod- och urinprov, vid misstanke om bruk av narkotika. Antalet utförda blod- och urinprov har ökat kraftigt framför allt från och med år 1994 samtidigt som antalet personer lagförda för bruk av narkotika ökade kraftigt under motsvarade period.

2001

Ny lag om straff för smuggling infördes vilket egentligen inte innebar någon förändring annat än att den smugglade varan finns reglerad i egen paragraf.

Bilaga 3 Andra statistikkällor

Appendix 3 Other statistical sources

Brottsförebyggande rådet (Brå) Kriminalstatistik. Årlig statistik över anmälda brott, uppklarade brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvårdens verksamhet och återfall i brott.

Brottsförebyggande rådet (Brå) Stöld, våld och droger bland pojkar och flickor i årskurs nio. En återkommande undersökning (vart tredje år), baserad på självdeklarationsstudier, av brottsdeltagande och problembeteenden hos skolelever i årskurs nio. Brå-rapport 2006:7.

Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN) Drogutvecklingen i Sverige. Årlig publikation med uppgifter hämtade i från ett flertal myndigheter och institutioner med en sammanfattning av statistik på narkotikaområdet och analys av narkotikautvecklingen.

Skolelevers drogvanor. Årligen återkommande undersökning om drogvanor bland elever i årskurs 6 och 9 och gymnasieelever i årskurs 2.

Mönstrandens drogvanor. Årligen återkommande undersökning om drogvanor bland värnpliktsinskrivna. Undersökningsserien upphör år 2007.

Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006. Kartläggning utifrån insamlade uppgifter om gatupriser på narkotika från poliser runt om i Sverige.

Kriminalvårdsstyrelsen (KVS) Kriminalvårdens årliga officiella statistik. Kriminalvårdens redovisning om drogsituationen. Statistik över missbrukare inom kriminalvården; tillströmningssuppgifter och tvärsnittsuppgifter.

Läkemedelsverket Statistik över narkotikaklassade läkemedel samt substanser och beredningar som används för framställning.

Rikspolisstyrelsen (RPS) Årlig statistik över polisens verksamhet, bland annat Rikspolisens beslag av narkotika och antal poliser sysselsatta

med narkotikaärenden m.m. Verifikationsanalyser som gjorts genom blod- och urinprover (från Rättsmedicinalverkets rättskemiska avdelning, RKA).

Rättsmedicinalverket, rättskemiska avdelningen (RKA) Rättsmedicinalverkets årsredovisning. Analyser från dödsfall där rättsmedicinsk obduktion eller andra undersökningar utförts samt samtliga fall där prov tagits i samband med misstanke om ringa narkotikabrott eller drograttfylleri.

Smittskyddsinstitutet (SMI), Epidemiologiska enheten Statistik över antalet HIV-positiva injektionsmissbrukare och antalet smittade av vissa andra smittsamma sjukdomar, trolig smittväg m.m.

Socialstyrelsen (SOS) Statistik rörande socialtjänsten och hälso- och sjukvården med bland annat statistik över dödsorsaker och statistik över utskrivningar med diagnosen narkomani.

Statens folkhälsoinstitut (FHI) Hälsa på lika villkor? Nationella folkhälsoenkäten. Undersökning för att följa upp folkhälsan och dess bestämningsfaktorer. Årlig undersökning om bland annat vuxna personers narkotikaerfarenheter av bruk av cannabis som publicerades för första gången år 2004. Informationen insamlas via postenkäter riktade till 16–84-åringar i ett urval av län.

Tullverket Årlig statistik över Tullverkets beslag av narkotika.

UNO Äldre rapporter från landsomfattande och regionala case-finding undersökningar om narkotikamissbrukets omfattning, varav de senaste är från 1992.

Kompletterades med *MAX-undersökningen* från 1998. Det tunga missbrukets omfattning i Sverige 1998.

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för Sveriges officiella kriminalstatistik. Statistiken presenteras på olika sätt i följande återkommande publikationer:

Kriminalstatistik med statistik över anmälda brott, uppklarade brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, återfall i brott samt kriminalvård.

Narkotikastatistik med statistik över personer lagförda för narkotikabrott.

Brottsutvecklingen med fortlöpande analyser av kriminalstatistiken.

Med dessa publikationer hoppas vi kunna ge en god bild av utvecklingen inom rättsväsendet och ett bra underlag för deltagande i den kriminalpolitiska debatten.

Fritzes

ett Wolters Kluwer-företag

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos Fritzes Kundservice, 106 47 Stockholm.
Telefon 08-690 91 90. Fax 08-690 91 91. E-post order.fritzes@nj.se Internet www.fritzes.se

ISSN 1100-6676, ISBN 978-91-85664-81-8